

Europaudvalget

KOMMENTERET DAGSORDEN
EU-KONSULENTEN

Mødedato: Fredag den 7. oktober 2016

FOLKETINGET

Den 4. oktober 2016

INTERN NOTE

Thomas Tolstrup Jensen
Lotte Rickers Olesen (3330)
Morten Knudsen (3695)
Christine Sidenius (3356)

Denne note indeholder kommentarer til følgende dagsordenspunkter:

3.	REFORM AF DET FÆLLES EUROPÆISKE ASYLSYSTEM.....	2
A)	DUBLIN:.....	3
B)	MODTAGELSEFORHOLD	6
C)	KVALIFIKATION	6
D)	PROCEDURE:.....	6
E)	EURODAC:.....	8
F)	EASO:	10
4.	FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING OM INDFØRELSE AF EN EU GENBOSÆTNINGSRAMME - KOM (2016) 0468.....	11
5.	INFORMATIONSTEKNOLOGI (IT) FORANSTALTNINGER RELATERET TIL GRÆNSEFORVALTNING - .	13
A)	SYSTEMATISK TJEK VED YDRE GRÆNSER.....	13
B)	IND- OG UDREJSESYSTEMET (EES)	15
6.	MIGRATION KOM(2016)166 OG KOM(2016)634.....	19
7.	DEN EUROPÆISKE GRÆNSE- OG KYSTVAGT: IMPLEMENTERING - KOM(2015) 671	21
8.	INFORMATIONSTEKNOLOGI (IT) FORANSTALTNINGER RELATERET TIL GRÆNSEFORVALTNING ...	22
C)	UDVIKLING AF SCHENGEN INFORMATIONSSYSTEMET (SIS).....	22
D)	EU-SYSTEM VEDRØRENDE REJSEINFORMATION OG REJSETILLADELSE (ETIAS).....	22
E)	HØJNIVEAU EKSPERT GRUPPE (HLEG) OM INFORMATIONSSYSTEMER OG INTEROPERABILITET	22
RÅDSMØDE (BESKÆFTIGELSE, SOCIALPOLITIK, SUNDHED OG FORBRUGERBESKYTTELSE – BESKÆFTIGELSE- OG SOCIALDELEN) DEN 13. OKTOBER 2016		24
7.	UDKAST TIL RÅDSKONKLUSIONER OM ”RAPPORT FRA DEN EUROPÆISKE REVISIONSRET VEDR. EU’S POLITISKE INITIATIVER OG FINANSIEL STØTTE TIL INTEGRATION AF ROMAER”	32

FF= Forventet forhandlingsoplæg

Rådsmøde (retlige og indre anliggender)

Punkt 1-2 hører under Justitsministeriet

Punkt 3-8 hører under Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeren forventes at forelægge samtlige punkter.

Rådsmøde (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerbeskyttelse – beskæftigelses- og socialdelen)

Punkt 7 hører under Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet

Beskæftigelsesministeren forventes at forelægge samtlige punkter.

RÅDSMØDE (RETLIGE OG INDRE ANLIGGENDER) DEN 13.-14. OKTOBER 2016

3. Reform af det fælles europæiske asylsystem

Indledning til de følgende 6 punkter på dagsordenen:

Overordnet set har Det Europæiske Råd i løbet af 2016, vedtaget to større planer for en reform af det fælleseuropæiske asylsystem. De følgende seks sager på dagsordenen udgør lovgivningsforslagene i de to pakker fremsat af Kommissionen. Første del omhandler punkt a, e og f) en reform af Dublin-forordningen, EURODAC-forordningen og forordningen om Asylstøttekontoret. De tre punkter vil blive behandlet særskilt.

Anden del omhandler punkt b, c og d) en omarbejdning af tre direktiver til forordninger, vedrørende henholdsvis modtagelse af asylansøgere, procedurer for sagsbehandlingen og kriterierne for kvalifikation til international beskyttelse. De tre punkter bliver behandlet under et.

I udgangspunktet er alle sagerne omfattet af det danske retsforbehold, men den første del af reformen omhandler forordninger, hvor Danmark har parallelaftaler eller hvor Danmark ikke deltager. Den anden del deltager Danmark slet ikke i.

a) Dublin: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastsættelse af kriterier og procedurer til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en ansøgning om international beskyttelse, der er indgivet af en tredjelandstatsborger eller en statsløs i en af medlemsstaterne (omarbejdning) - KOM (2016) 0470

Hvad handler sagen om?

Dublin-forordningen skal revideres for enklere og mere effektivt at kunne udpege den medlemsstat, der er ansvarlig for ansøgninger om international beskyttelse. Forslaget introducerer en korrigerende mekanisme, også kaldet en solidaritetsmekanisme, der skal muliggøre en omfordeling, så de lande, der modtager ekstra mange flygtninge, skal afhjælpes af lande, der modtager færre flygtninge. Endelig skal forslaget forhindre, at flygtninge efter at være ankommet til EU bevæger sig rundt i EU, ved at pålægge flygtninge juridiske forpligtelser i ansøgningsfasen knyttet til det land, hvor deres ansøgning behandles.

Hvad skal der ske på rådsmødet?

Det slovakiske rådsformandskab ønsker at præsentere en fremskridtsrapport og foreslår efterfølgende en politisk drøftelse.

Tidligere behandlet i Europaudvalget?

Sagen blev seneste behandlet i Europaudvalget den 3. juni 2016 ([referat](#))

Hvad betyder det for danske interesser?

Da Danmark har været omfattet af Dublinforordningen gennem en parallelaftale, vil en ændring af forordningen få konsekvenser for mulig dansk deltagelse i samarbejdet. Forslaget til Dublin-forordningen vil ikke i sig selv have lovgivningsmæssige konsekvenser, og ændringerne er ikke bindende for eller finder anvendelse i Danmark.

Da der er tale om en omarbejdning af Dublin-forordningen, som Danmark har tiltrådt på mellemstatsligt grundlag i medfør af parallelaftaler, vil Danmark imidlertid skulle meddele Kommissionen, hvorvidt Danmark ønsker at gennemføre indholdet af ændringen i dansk ret. Se uddybende [EU-note](#) om de særlige forhold der gør sig gældende for Danmark.

Sagens substans

Dublin-forordningen har fra sin oprindelige vedtagelse i 1990 bygget på en række grundlæggende principper:

- Ensartet registrering af asylansøgere ved første ankomstland
- Klare riterier for tilbagesendelse til første ankomstland
- Klare kriterier for juridisk sikkerhed, herunder appelmuligheder for den enkelte flygtning, herunder i relation til respekt for familieliv
- En solidarisk ansvars- og byrdefordeling af flygtninge mellem landene
- Et fælleseuropæisk asylsystem som sikre ensartet behandling i asylsystemet
- En særlig beskyttelse af uledsagede børn.

Med det seneste udkast til reform af Dublin-forordningen ændres der ikke grundlæggende på disse principper. Men i erkendelse af at flygtningesituationen i de sidste 5 år, har resulteret i at Dublinsystemet er brudt delvist sammen, har Kommissionen stillet en række forslag, der radikalt ændrer på forordningen, for at sikre at de førnævnte principper effektivt gennemføres og respekteres.

I centrum står forslaget om en korrigerende mekanisme, der skal afhjælpe medlemslande, der oplever en uforholdsmæssig stor tilstrømning af flygtninge.

Den korrigerende omfordelingsmekanisme består af følgende elementer:

- Et automatiseret system til overvågning af antallet af asylansøgere der ankommer, og hvor mange personer der effektivt genbosættes i de enkelte medlemslande
- En referencenøgle der afgør hvornår et medlemsland er under uforholdsmæssig stort pres af tilstrømning af flygtninge
- En solidaritetsmekanisme der adresserer og korrigerer det uforholdsmæssigt store pres på det eller de berørte medlemslande
- Et system der betyder at medlemslande der i følge den korrigerende mekanisme ikke ønsker at modtage asylansøgere fra andre medlemslande, pålægges en økonomisk kompensationsafgift

Økonomisk vurderer Kommissionen at forslaget kræver finansiering for ca. 13 milliarder kroner for perioden 2017-2020, hvilket der vurderes at være rum for inden for den eksisterende flerårige finansielle ramme.

Hvis Danmark vælger at tilslutte sig forslaget, vil Danmark skulle bidrage til finansieringen. Danmark betaler 2 pct. af EU's udgifter, svarende til en statslig udgift på ca. 273 mio. kr. i perioden 2017-2020. Dette vil blive analyseret yderligere, når man er nærmere en vedtagelse af retsakten.

For en fyldestgørende gennemgang af forslaget henvises til regeringens [grund- og nærhedsnotatnotat](#).

Høringssvar:

Der foreligger ikke høringssvar fra dansk side, men den europæiske tilsynsførende for databeskyttelse har afgivet en rapport, der udtrykker generel kritik af flere punkter i forslaget. Rapporten kan læses [her](#).

Europaparlamentet:

I forbindelse med præsentationen af Dublin-forordningen i Europaparlamentets borgerrettighedsudvalg den 16. juni 2016, blev der fra flere politiske grupper udtrykt bekymring over, at det nye forslag indeholder elementer, der hvis de vedtages, kan være i strid med FN flygtningekonventionen og den europæiske menneskerettighedskonvention, det drejede sig bl.a. om forslag der reducere adgangen til:

- Retten til familieliv
- Beskyttelse af uledsagede børn

Parlamentets ordfører udtrykte sig dog positivt over for andre elementer i forslaget, og en generel vilje fra Parlamentets side til at arbejde på at få vedtaget forslaget.

Andre EU-landes holdninger

Præsentationen af Kommissionens forslag til reform af Dublin-forordningen fik en noget blandt modtagelse i medlemslandene. På den ene side, har de lande, der har oplevet meget stor tilstrømning af flygtninge, været overvejende positive over for forslaget, herunder Tyskland og Sverige. Samtidig har eksempelvis Grækenland og Italien udtalt at der var tale om "for lidt og for sent".

Omvendt har adskillige lande, herunder VISEGRAD-landene, Polen, Tjekkiet, Slovakiet og Ungarn forholdt sig kritiske, både over for den foreslåede omfordelingsmekanisme og over for den foreslåede kompensationsafgift. De har dog ikke udtrykt modstand mod ideen om en reform af Dublinsystemet. Ingen lande har inden for den givne tidsfrist indgivet begrundet udtalelse.

Regeringens holdning

Fra regeringens side arbejdes for etablering af en ordning, som fastholder Danmarks deltagelse i det nuværende Dublin-system uden at blive omfattet af en tvungen omfordelingsordning. Den danske regering står samtidig fast på, at asyl- og indvandringspolitikken fastlægges i Danmark.

Forslag til spørgsmål

- Kan ministeren uddybe regeringens holdning til de nye elementer i forslaget om automatisk registrering af antallet af modtagne asylansøgere og genbosatte flygtninge?
- Kan ministeren uddybe regeringens holdning til forslaget om en økonomisk kompensationsydelse for lande, der ikke ønsker at modtage flygtninge fra den korrigerende omfordelingsmekanisme?
- Kan ministeren uddybe, hvilke konsekvenser det vil have for tilstrømningen af flygtninge til Danmark, hvis Danmark ikke i fremtiden vil være omfattet af Dublinforordningen

Punkterne b-d behandles under et:

- b) Modtagelsesforhold: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fastlæggelse af minimumsstandarder for modtagelse af asylansøgere i medlemsstaterne - KOM (2016) 0465**
- c) Kvalifikation: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastsættelse af standarder for anerkendelse af tredjelandstatsborgere eller statsløse som personer med international beskyttelse, for en ensartet status for flygtninge eller for personer, der er berettiget til subsidær beskyttelse, og for indholdet af en sådan beskyttelse og om ændring af Rådets direktiv 2003/109/EF af 25. november 2003 om tredjelandstatsborgeres status som fastboende udlænding - KOM (2016) 0466**
- d) Procedure: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en fælles procedure for international beskyttelse i EU og om ophævelse af direktiv 2013/32/EU - KOM (2016) 0467**

Hvad handler sagen om?

Som led i den overordnede plan om en reform af det fælleseuropæiske asylsystem, har Kommissionen fremsat forslag til 3 forordninger, der skal erstatte eksisterende direktiver på området for modtagelse, procedurer og kvalifikation af personer, der søger asyl.

De tre forordningsforslag handler samlet set om 3 forhold:

- Yderligere harmonisering af EU's asylsystem.
- At skabe et ensartet, robust og konsekvent asylsystem, der betyder at asylansøgere modtager den samme behandling uanset hvilket medlemsland de ankommer til, og at sagsbehandlingen bliver så effektiv som muligt
- Betinge adgang til asylproceduren af, at ansøgeren bliver registreret og opholder sig i det medlemsland, der behandler ansøgningen og stiller alle oplysninger til rådighed for myndighederne

Hvad skal der ske på rådsmødet?

Det slovakiske rådsformandsskabet præsenterer en fremskridtsrapport

Tidligere behandlet i Europaudvalget?

Forslagene har ikke tidligere været behandlet i Europaudvalget

Hvad betyder det for danske interesser?

Alle tre forslag er omfattet af det danske retsforbehold, og Danmark vil derfor ikke være omfattet af de nye forordninger og har som sådan ingen betydning for danske interesser

Sagens substans

Forslag til forordning om Modtagelsesstandarder:

Det primære formål med forslaget til en omarbejdning af modtagelsesdirektivet er at sikre yderligere harmonisering af modtagelsesforholdene for asylansøgere i EU og mindske incitamenterne til sekundære bevægelse.

I den forbindelse foreslås bl.a. en præcisering af reglerne for begrænsninger i bevægelsesfriheden og strenge følger for ikke at efterkomme disse begrænsninger med henblik på at sikre en mere effektiv overvågning af ansøgernes færden. Der foretages en yderligere harmonisering af mulighederne for at boligplacere ansøgere, pålægge dem meldepligt, ligesom de materielle modtagelsesforhold tilpasses for at skabe mere forudsigelighed. Der foreslås regler om, at visse ydelser alene ydes i form af naturalier, hvor en ansøger ikke overholder sine forpligtelser f.eks. til at forblive på den ansvarlige medlemsstats område.

Forslag til kvalifikationsforordning:

Formålet er overordnet at sikre yderligere harmonisering af de fælles kriterier for anerkendelse af ansøgere om international beskyttelse. Herved ønsker Kommissionen at sikre større konvergens i asylafgørelserne i EU, hvilket bl.a. skal adressere forskellen i anerkendelsesprocenter. Formålet er tillige at modvirke sekundære bevægelser ved at præcisere, at en person med international beskyttelse har forpligtelse til at opholde sig i den medlemsstat, der har givet beskyttelsesstatus.

Det foreslås bl.a., at der indføres ufravigelige regler, for så vidt angår ansøgerens pligt til at underbygge sin ansøgning, samt i forhold til vurderingen af alternativer til national beskyttelse og begrundelserne for ophør af status, hvis personen med international beskyttelse udgør en fare for sikkerheden i medlemsstaten eller er blevet dømt for en særlig grov forbrydelse.

Forslag til asylprocedureforordning:

Formålet med forslaget er at sikre en højere grad af harmonisering, som skal mindske incitamenterne til asylshopping og sekundære bevægelser mellem medlemsstaterne.

Det foreslås bl.a., at der indføres enklere og kortere procedurer. Det foreslås, at der indføres korte frister for indgivelse af en ansøgning og for afslutning af behandlingen af ansøgningerne.

Ansøgeren skal samarbejde med den relevante medlemsstats myndigheder. I den forbindelse vil behandlingen af ansøgninger blive gjort betinget af, at der indgives en ansøgning, af optagelse af fingeraftryk, afgivelse af de oplysninger, der er nødvendige for behandlingen af ansøgningen, samt at den pågældende er til stede og opholder sig i den ansvarlige medlemsstat. Hvis en eller flere af disse forpligtelser ikke opfyldes, kan det føre til, at ansøgningen afslås og betragtes som frafaldet i henhold til proceduren for stiltiende tilbagetrukne ansøgninger.

Det bemærkes, at forslaget ligeledes medfører en øget harmonisering for så vidt angår regler om sikre lande.

Regeringens holdning

Regeringen er generelt positivt indstillet over for forslagene.

Forslag til spørgsmål

- Kan ministeren uddybe, hvorfor regeringen generelt er positivt indstillet over for de tre forslag?
- Mener ministeren, at en vedtagelse af forslagene vil have en positiv effekt på den generelle flygtninge situation i EU?
- Hvad er regerings holdning til, at en ændring af proceduredirektivet, bl.a. vil betyde en anerkendelse af en EU-liste over sikre tredjelande?

- e) **Eurodac: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af "Eurodac" til sammenligning af fingeraftryk med henblik på en effektiv anvendelse af [forordning (EU) Nr. 604/2013 om fastsættelse af kriterier og procedurer til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en ansøgning om international beskyttelse, der er indgivet af en tredjelandstatsborger eller en statsløs i en af medlemsstaterne], identificering af en tredjelandstatsborger eller en statsløs person med ulovligt ophold og om medlemsstaternes retshåndhævende myndigheders og Europols adgang til at indgive anmodning om sammenligning med Eurodac-oplysninger med henblik på retshåndhævelse (omarbejdning) - KOM (2016) 0272**

Hvad handler sagen om?

EURODAC forordningen fastsætter rammer for indsamling og bearbejdning af fingeraftryk fra asylansøgere og migranter, der opholder sig ulovligt i EU eller er indrejst ulovligt i EU. Forslaget har til hensigt at underbygge den praktiske gennemførelse af ændringerne i Dublin-forordningen.

Hvad skal der ske på rådsmødet?

Det slovakiske rådsformandsskab forventer at fremlægge en fremskridtsrapport og ønsker en efterfølgende politisk drøftelse.

Tidligere behandlet i Europaudvalget?

Forslaget har senest været behandlet i Europaudvalget den 3. juni 2016

[\(referat\)](#)

Hvad betyder det for danske interesser?

Forslaget er omfattet af det danske retsforbehold, og Danmark kan derfor når forslaget er vedtaget, ifølge den eksisterende parallelaftale, beslutte om vi vil være omfattet af forordningen på mellemstatsligt niveau.

Da det nye forslag til forordning, vil udvide kategorierne af data til indsamling og opbevaring, vil forslaget umiddelbart have betydning for Danmark, da det vil være nødvendigt med tilpasning af de nationale it-systemer. Konsekvenserne, herunder de lovgivningsmæssige og økonomiske konsekvenser, er endnu ikke afklaret, og afventer regeringens vurdering af resultatet af forhandlingerne.

Hvis Danmark vælger at tilslutte sig forslaget, vil Danmark dog skulle bidrage til finansieringen. Danmark betaler 2 pct. af EU's udgifter, svarende til en statslig udgift på ca. 4,5 mio. kr. i perioden 2017-2020.

Sagens substans

Forslaget har til hensigt at understøtte den praktiske gennemførelse af forslaget om omarbejdningen af Dublin-forordningen. Dels ved at sikre en mere effektiv registrering af alle tredjelandsborgere der søger asyl, og dels ved at medlemslandene får direkte adgang til at sammenligne disse data, med data indsamlet i forbindelse med tredjelandsborgere der er indrejst ulovligt eller opholder sig ulovligt i EU.

Mere specifikt indeholder forslaget bl.a. følgende ændringer:

- Udvidelse af anvendelsesområdet til også at omfatte identifikation og tilbagesendelse af tredjelandsborgere, som ikke søger asyl, men som opholder sig ulovligt i EU. Dermed kommer Eurodac til at dække et bredt formål.
- Forrang for Dublin-proceduren - et hit i Eurodac, vil betyde at Dublin-proceduren vil træde i kraft, frem for en direkte tilbagesendelses-procedure, hvis personen har søgt asyl i EU
- Forpligtelse til at optage fingeraftryk, og som noget nyt også ansigtsbillede, af alle personkategorier omfattet af forordningen
- Lagring af personoplysninger – kategorien af oplysninger der lagres udvides betydeligt
- Biometriske identifikatorer - med ændringerne skal medlemslandene lagre både fingeraftryk og ansigtsbillede
- Nedsættelse af aldersgrænsen for optagelse af fingeraftryk – alderen nedsættes fra 14 til 6 år.

- Optagelse og videregivelse af fingeraftryk – tilladelse til at medlemmer af det europæiske grænse og kystvagthold og medlemslandenes asylekspertter kan optage og videregive fingeraftryk

For et gennemgang af forslaget henvises til [grund- og nærhedsnotatet](#)

Høringssvar

Der foreligger ikke høringssvar fra dansk side, men den europæiske tilsynsførende for databeskyttelse har afgivet en rapport, der udtrykker generel kritik af flere punkter i forslaget. Rapporten kan læses [her](#).

Regeringens holdning

Regeringen er umiddelbart positivt indstillet over for forslaget og i særdeleshed for initiativer, som kan styrke tilbagesendelse af migranter uden krav på beskyttelse.

Forslag til spørgsmål

- Kan ministeren uddybe regeringens generelle holdning til betydningen af dansk deltagelse i Eurodac-forordningen?
- Kan ministeren uddybe regeringens holdning til forslaget om, at alderen for optagelse af fingeraftryk nedsættes fra 14 til 6 år?
- Hvad er ministerens holdning til udvidelsen af forslagets ansvarsområde til også at omfatte tredjelandsborgere med ulovligt ophold og ulovlig indrejse?

f) **EASO: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Den Europæiske Unions Asylagentur og om ophævelse af forordning (EU) nr. 439/2010 - KOM (2016) 0271**

Hvad handler sagen om?

Forslaget til forordning om Den Europæiske Unions Asylagentur har til formål at styrke det nuværende asylstøttekontors rolle og udvikle det til et fuldt udbygget agentur og ekspertisecenter, som fremmer det fælleseuropæiske asylsystem. Forslaget skal ses som en integreret del af den overordnede reform af det europæiske asylsystem.

Hvad skal der ske på rådsmødet?

På rådsmødet vil det slovakiske rådsformandskab præsentere en fremskridtsrapport og lægge op til en politisk drøftelse.

Tidligere behandlet i Europaudvalget?

Forslaget er senest behandlet i Europaudvalget den 3. juni 2016 ([referat](#))

Hvad betyder det for danske interesser?

Forslaget er omfattet af det danske retsforbehold, og Danmark deltager derfor ikke i vedtagelsen af forslaget, og det finder ikke anvendelse i Danmark

Sagens substans

Formålet med forslaget er at styrke EASO's rolle og udvikle det til et fuldt udbygget agentur og ekspertisecenter, som fremmer gennemførelsen af det fælles europæiske asylsystem og forbedrer dets funktionsmåde.

En af agenturets væsentligste opgaver bliver at skulle overvåge og vurdere medlemsstaternes gennemførelse af de fælles europæiske asylregler, herunder særligt asylproceduren, Dublin-systemet, anerkendelsesprocenter og arten og kvaliteten af den tildelte internationale beskyttelse.

Endvidere foreslås, at agenturet skal styrkes for at yde operationel og teknisk bistand til medlemsstaterne.

For en fyldestgørende gennemgang af forslaget henvises til regeringens [grund- og nærhedsnotat](#).

Regeringens holdning

Regeringen er generelt positivt indstillet over for forslaget

4. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om indførelse af en EU genbosætningsramme - KOM (2016) 0468

Hvad handler sagen om?

Forslaget handler om, at EU-landene skal leve op til løfter om genbosætning af flygtninge fra nærområder mod til gengæld at få EU-finansiering. Forslaget skal ses som en modvægt til bestræbelser på at lukke migrantruter mod Europa, og dermed som et legalt alternativ til menneskesmugling.

Hvad skal der ske på rådsmødet?

Rådet skal have en politisk drøftelse af forslaget.

Tidligere behandlet i Europaudvalget?

Sagen har ikke tidligere været forelagt Europaudvalget.

Hvad betyder det for danske interesser?

Forslaget er omfattet af retsforbeholdet og vil derfor ikke gælde for Danmark.

Sagens substans

FN's Højkommissariat for Flygtninge (UNHCR) opfordrer EU-landene til at tage flere kvoteflygtninge. UNHCR anslår, at mere end 1,2 mio. mennesker i verden vil have behov for genbosætning i 2017. I 2015 blev der kun genbosat ca. 80.000 personer.

Tanken med dette forslag er at gøre det lettere for EU samlet at leve op til sine løfter om genbosætning af flygtninge fra nærområder med et internationalt beskyttelsesbehov.

Rådet skal ifølge forslaget vedtage en årlig plan med det samlede antal personer, der skal genbosættes, samt det antal, som hvert EU-land skal modtage. Det sker ved en gennemførelsesretsakt på forslag fra Kommissionen.

Lande, der modtager flygtninge under programmet, vil modtage EU-finansiering på 10.000 euro pr. person fra asyl-, migrations og integrationsfonden.

Når EU skal fastsætte, fra hvilke lande flygtningene skal genbosættes, vil der blive taget udgangspunkt i disse kriterier:

- Antallet af personer med behov for international beskyttelse, som er fordrevet til eller i et tredjeland.
- Komplementaritet med anden finansiel eller teknisk bistand, som EU yder til relevante tredjelande.
- EU's forbindelser med de pågældende lande, og deres reelle samarbejde med EU om migration, herunder landets indsats for at undgå irregulær sekundær bevægelse til EU samt samarbejde i forhold til tilbagetagelse af migranter.

Der skal nedsættes et genbosætningsudvalg, som skal udstikke de politiske retningslinjer for gennemførelsen af EU-genbosætningsrammen. Udvalget vil bl.a. bestå af repræsentanter for Europa-Parlamentet, Rådet, Kommissionen, EU's udenrigsrepræsentant og EU-landene.

Forslaget fastsætter også:

- Udvælgelseskriterier for flygtninge, der skal genbosættes
- Regler for udelukkelse (f.eks. af personer der har begået krigsforbrydelser eller udgør en trussel for samfundet)
- Procedurer for gennemførelse af selve genbosætningen.

Regeringens holdning

Under drøftelserne vil regeringen notere sig Kommissionens forslag.

Forslag til spørgsmål

- Ud fra hvilke kriterier fastlægges planen for, hvor mange flygtninge hvert EU-land skal modtage?

5. Informationsteknologi (IT) foranstaltninger relateret til grænseforvaltning - KOM (2016) 670

a) Systematisk tjek ved ydre grænser

- Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 562/2006 for så vidt angår styrkelse af kontrollen i relevante databaser ved de ydre grænser (Første gennemlæsning)

Hvad handler sagen om?

Forslaget har til hensigt 1) at sikre systematisk kontrol med rejsedokumenter, for borgere med ret til fri bevægelighed, ved passage af EU's ydre grænser, gennem en søgning i Schengen Informations Systemet og Interpols databaser og 2) at der sker en systematisk kontrol af rejsedokumenter, for at sikre at den rejsende ikke udgør en trussel mod den indre sikkerhed, den offentlige orden, internationale forbindelser eller den offentlige sundhed.

I dag finder der ikke en systematisk registrering sted af personer, der krydser EU's ydre grænser. I 2015 alene besøgte over 50 millioner tredjelandsborgere EU, og stod for over 200 millioner passager ved EU's ydre grænser. Der ud over benytter EU-borgere deres ret til fri bevægelighed, også ved de ydre grænser, uden at blive registreret. Forslaget skal ses i tilknytning til de to følgende forslag, idet de tre forslag tilsammen udgør lovgivningspakken om "intelligente grænser".

Hvad skal der ske på rådsmødet?

Det slovakiske rådsformandskab vil præsentere en fremskridtsrapport for forhandlingerne med Europaparlamentet, hvor der i Rådet blev opnået enighed om forslaget den 25. februar 2016. Det forventes at der opnås enighed med Europaparlamentet og at sagen kan afsluttes ved udgangen af oktober 2016.

Tidligere behandlet i Europaudvalget?

Ændringerne til Schengengrænsekodexets art. 8 er senest behandlet i Europaudvalget [den 23. februar 2016](#), hvor regeringen indhentedes forhandlingsmandat.

Hvad betyder det for danske interesser?

Sagen er omfattet af det danske retsforbehold, men da der er tale om en videreudvikling af Schengensamarbejdet, kan Danmark vælge, inden for seks måneder, om Danmark ønsker at være omfattet af forordningen.

Forslaget skønnes ifølge regeringen at have positiv virkning på beskyttelsesniveauet i Danmark og EU generelt, da formålet med ændringen er at gøre det nemmere at kontrollere ulovlig indvandring samt bedre at kunne kontrollere personer, som er under mistanke for at støtte terrororganisationer og for at deltage i terrorhandlinger.

Forslaget skønnes endvidere at have erhvervsmæssige konsekvenser, da forslaget kan indebære udgifter til facilitering af den øgede grænsekontrol i havne og lufthavne.

Sagens substans

Med ændringen af Schengenkodekset, indføres en forpligtigelse for medlemsstaterne til, at foretage en systematisk kontrol ved søgning i databaser over stjålne og bortkomne dokumenter af personer, der har ret til fri bevægelighed (f.eks. EU-borgere og ikke-EU-borgere, der er familiemedlemmer til EU-borgere), når disse passerer de ydre grænser. Søgningen skal foretages i Schengen-informationssystemet (SIS), Interpols database over stjålne og bortkomne rejsedokumenter og nationale databaser med oplysninger om stjålne, ulovligt handlede, bortkomne og ugyldiggjorte rejsedokumenter.

Er der tvivl om et rejsedokuments ægthed eller indehaverens identitet, skal kontrollen omfatte de biometriske identifikatorer i pas og rejsedokumenter, der er udstedt efter Rådets forordning (EF) 2252/2004. Biometriske identifikatorer er i følge forordningen ansigtsbillede og fingeraftryk.

Derudover skal det systematisk kontrolleres, at den pågældende person ikke betragtes som en trussel mod den indre sikkerhed, den offentlige orden, internationale forbindelser eller den offentlige sundhed. Søgning skal foretages i europæiske og nationale databaser. På nuværende tidspunkt er der kun mulighed for at foretage en ikke-systematisk kontrol af disse forhold for personer med ret til fri bevægelighed.

Forpligtelsen til kontrol som nævnt ovenfor gælder ved alle ydre grænser, dvs. luft-, sø- og landgrænser.

Forslaget indeholder en undtagelsesbestemmelse, så det i tilfælde af uforholdsmæssigt store virkninger for trafikstrømmen ved ydre sø- og landgrænser skal være muligt for medlemsstaterne kun at foretage en målrettet kontrol i databaser. En sådan beslutning skal dog være baseret på en risikoanalyse, der vurderer, at den lempeligere kontrol ikke medfører risici for den indre sikkerhed, offentlige orden, internationale forbindelser eller offentlig sundhed.

Ændring vedr. tredjelandstatsborgere:

Forslaget indeholder også en ændring i forhold til kontrol af tredjelandssatsborgere. Der indføres en pligt til systematisk ved udrejse at kontrollere, at tredjelandstatsborgere ikke betragtes som en trussel mod medlemsstaters offentlige orden, indre sikkerhed eller internationale forbindelser ved at søge i databaser, herunder navnlig Schengen-informationssystemet (SIS).

For en fyldestgørende gennemgang af forslaget se [samlenotatet](#) vedrørende pakken om "intelligente grænser".

Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentets LIBE-udvalg vedtog sin betænkning den 21. juni 2016. Af betænkningen kan fremhæves følgende ændringsforslag som vil blive genstand for drøftelser under de igangværende trilogforhandlinger.

Europa-Parlamentet ønsker, at undtagelsen fra at gennemføre systematisk kontrol skal finde anvendelse på alle ydre grænser på samme betingelser, når der er et uforholdsmæssigt pres på en bestemt grænse og en risikoanalyse viser, at der ikke er en øget risiko forbundet med kun at foretage en risikobaseret kontrol. Rådets kompromis, hvorefter luftgrænser kun skal kunne undtages i en seks-måneders periode fra vedtagelsen, ønsker Europa-Parlamentet således at gøre tidsubegrænset i lighed med, hvad der forslås at gælde for sø- og landegrænser.

Desuden ønsker Europa-Parlamentet, at der tilføjes et "for eksempel" i relation til undtagelsesmulighederne, således at man også kan undtage i andre tilfælde end i de to tilfælde, der er nævnt ovenfor.

Ydermere ønsker Europa-Parlamentet, at man i forbindelse med kontrollen kun foretager tjek i Schengen-informationssystemet (SIS) og ikke i andre relevante databaser som f.eks. Interpols databaser og nationale databaser.

Andre EU-landes holdninger

Der er opnået enighed om forslaget i Rådet den 25. februar 2016.

Regeringens holdning

Regeringen er generelt positivt indstillet over for forslaget om systematisk kontrol. Regeringen støtter den version af forslaget, der er opnået enighed om i Rådet og vil fortsætte forhandlingerne med Europa-Parlamentet på samme grundlag som forhandlingerne, der fandt sted i Rådet.

b) Ind- og udrejsesystemet (EES)

i) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af et ind- og udrejsesystem til registrering af ind- og udrejseoplysninger om tredjelandsstatsborgere, der passerer Den Europæiske Unions medlemsstaters ydre grænser, samt afslag på indrejse og fastsættelse af betingelserne for adgang til ind- og udrejsesystemet med henblik på retshåndhævelse og om ændring af forordning (EF) nr. 767/2008 og forordning (EU) nr. 1077/2011 (Første gennemlæsning)

ii) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 399/2016, hvad angår anvendelsen af ind- og udrejsesystemet (første gennemlæsning)

Hvad handler sagen om?

Den overordnede hensigt med forslagene er, at oprette et registreringssystem, der registrerer al ind- og udrejse, samt registrerer afslag for indrejse, af alle tredjelandsborgere, der krydser Unionens ydre grænser. Derudover sker der med forslagene en ændring i Schengengrænsekodexet. Forslagene skal tilsammen være med til at styrke den indre sikkerhed i Schengenområdet og skærpe kontrollen med, hvem der rejser ind og ud af unionen, og kaldes samlet "intelligente grænser" forslaget.

Hvad skal der ske på rådsmødet?

Det slovakiske rådsformandskab vil præsentere en fremskridtsrapport for arbejdet med de to forslag.

Tidligere behandlet i Europaudvalget?

Forslagene har senest været behandlet i [Europaudvalget den 19. april 2016](#).

Hvad betyder det for danske interesser?

Forslagene er omfattet af det danske retsforbehold, men da der er tale om en udvidelse af Schengensamarbejdet, kan Danmark inden for seks måneder beslutte, om Danmark ønsker at være omfattet af forordningerne.

Forslagene vurderes af regeringen at have visse lovgivningsmæssige konsekvenser, hvis Danmark vælger at tilslutte sig forslaget. På det foreliggende grundlag er det vurderingen, at der kan være behov for ændring af udlændingeloven, herunder særligt regler om ind- og udrejsekontrol på de ydre grænser og om optagelse, anvendelse, opbevaring og videregivelse af biometriske oplysninger.

Kommissionen angiver, at de samlede udgifter til de dele af ind- og udrejsesystemet som dækkes over EU's budget beløber sig til ca. 3.580 mia. kroner, hvoraf Danmarks andel udgør ca. 68,6 mio. kroner. Hertil kommer udgifter på nationalt niveau i forbindelse med indkøb, installation og vedligeholdelse af udstyr på de ydre grænser samt udgifter til personale og anden drift. Det skønnes at forslaget vil medføre betydelige statsfinansielle konsekvenser. De statsfinansielle konsekvenser vil bl.a. afhænge af, i hvilket omfang udstyr skal placeres på alle officielle grænseovergangsteder.

Der vil blive iværksat et arbejde med at foretage en endelig vurdering af de statsfinansielle konsekvenser af forslaget. Der vil i den forbindelse skulle udarbejdes et foreløbigt skøn over de danske udgifter ved udvikling af de nationale dele af de foreslåede systemer, indkøb af udstyr og efterfølgende driftsomkostninger.

Sagens substans

Formålet med forslaget om et ind- og udrejsesystem er ifølge Kommissionen at effektivisere forvaltningen af Schengen-områdets ydre grænser, styrke bekæmpelsen af ulovlig indvandring og lette håndtering af migrationsstrømme.

Mulighederne for at bekæmpe ulovlig indvandring øges samtidig med, at det gøres lettere for tredjelandstatsborgere at rejse. Desuden styrkes sikkerheden i forbindelse med identifikation af falske rejsedokumenter bl.a. ved hjælp af anvendelse og registrering af biometriske data.

Der findes i dag ikke et fælles system til registrering af ind- og udrejse af Schengenområdet. Passtempler er derfor eneste mulighed for at kontrollere, om en tredjelandstatsborger er ind- og udrejst lovligt og kun har opholdt sig i Schengen i den tilladte periode.

Med forslaget oprettes et ind- og udrejsesystem til digital registrering og lagring af oplysninger om, hvornår og hvor tredjelandstatsborgere er ind- og udrejst i forbindelse med kortvarige ophold i en medlemsstat. Systemet vil indeholde biometriske oplysninger. Med indførelsen af registre udfases passtempling.

Målgruppen for forslaget er rejsende fra såvel visumfri som visumpligtige tredjelande. De pågældende har som hovedregel ret til korttidsophold på op til 90 dage i en given periode på 180 dage.

Med indførelsen af et ind- og udrejsesystem vil Kommissionen bl.a.:

- Sikre præcis, hurtig og pålidelig information til grænsekontrollen om ind- og udrejser og periode for lovligt ophold som afløsning for oplysninger fra passtempler.
- Sikre at grænsevagterne har opdateret information om afslag på indrejse.
- Sikre at rejsende kan få opdaterede oplysninger om længden af deres lovlige opholdsperiode.
- Skabe mulighed for indførelse af automatiseret grænsekontrol.
- Leverer præcise oplysninger om personer, der har overskredet deres lovlige opholdsperiode.
- Styrke identifikationen af ulovlige indvandrere, der antræffes inden for Schengen-området ved brug af de biometriske oplysninger.
- Understøtte identificering af terrorister, kriminelle, mistænkte og ofre.
- Leverer oplysninger om tredjelandstatsborgeres tidligere ind- og udrejser, herunder også for mistænkte personer under efterforskning.

Det foreslås, at ind- og udrejsesystemet skal være et todelt system, der omfatter et centralt system og nationale systemer, som skal forbindes gennem brug af ensartede grænseflader, herunder net-opkoblingspunkter i alle medlemsstater.

Det Europæiske Agentur for den Operationelle Forvaltning af Store It-systemer (eu-LISA) bliver ansvarlig for udvikling og drift af det centrale system og net-opkoblingspunkterne i de enkelte medlemslande. Den enkelte medlemsstat bliver ansvarlig for bl.a. at udvikle og stå for driften af et eget nationalt system og tilslutningen til net-opkoblingspunktet til ind- og udrejsesystemet.

For at gøre grænsekontrollen hurtigere og mere effektiv skal der være integration mellem ind- og udrejsesystemet på denne ene side og VIS (Visa Informations Systemet) på den anden side, så der kan udveksles informationer, herunder biometriske oplysninger, mellem de to systemer. Der skal således skabes en sikker kommunikationsforbindelse mellem de to systemer. Dermed reduceres duplikering af den personlige databearbejdning, da systemerne i et vist omfang vil være baseret på de samme data om den pågældende.

Forslaget indeholder en række bestemmelser om datasikkerhed med henblik på beskyttelse af de personlige oplysninger, som er indeholdt i systemet, herunder om retten til adgang, berigtigelse og sletning af personlig data. Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse og de nationale databeskyttelsesmyndigheder vil have ansvar for tilsynet med databehandlingen. Ligeledes skal medlemsstaterne udfærdige en liste over personale, som er bemyndiget til at tilgå, ændre, slette og konsultere de registrerede data.

I relation til retshåndhævelse skal ind- og udrejsesystemet kunne tilgås af nationale myndigheder og Europol med henblik på forebyggelse, påvisning og efterforskning af terrorhandlinger og andre alvorlige strafbare handlinger. Der er fastsat kriterier for, hvornår ind- og udrejsesystemet må anvendes med henblik på retshåndhævelse. For Europol gælder:

- Behandling af information modtaget gennem ind- og udrejsesystemet skal godkendes af den medlemsstat, hvor de relevante oplysninger indhentes.
- For enhver kompetent myndighed, herunder retshåndhævende myndighed, med adgang til systemet gælder, at behandlingen af oplysninger i ind- og udrejsesystemet alene må ske, såfremt brugen står i rimeligt forhold til det forfulgte formål og er nødvendig for udførelsen af myndighedsopgaven.

Som følge af forslaget om ændring af Schengen-grænsekodeks er der fastsat bestemmelser om brug af automatiske grænsekontrollsystemer for de forskellige personkategorier. Den grænsekontrolprocedure, som skal følges, afhænger af, hvilken personkategori der er tale om, herunder nationalitet og type af rejsedokument, og om den pågældende har opholdstilladelse eller opholdskort.

For en fyldestgørende gennemgang af forslagene, henvises til samlenotatet samt den kommenterede dagsorden til mødet i EUU [den 19. april 2016](#).

Regeringens holdning

Regeringen er generelt positivt indstillet over for tiltag, der kan styrke grænsekontrollen, uden at ind- og udrejse for rejsende besværliggøres unødigt. Regeringen lægger betydelig vægt på, at omkostningerne forbundet med forslaget om et ind- og udrejsesystem minimeres, og at der sikres sammenhæng mellem forslagets merværdi og omkostningsniveau.

Forslag til spørgsmål

- Ministeren bedes uddybe regeringens vurdering af, hvilke effekter forslaget kan have for Danmark, hvad angår migrationskontrol og kontrol med flygtningestrømme?
- Ministeren bedes vurdere effekten af en yderligere automatisering af dokumentkontrol i forhold til den aktuelle behandlingstid ved grænsekontrol ved EU's ydre grænser?
- Hvordan vurderer ministeren nødvendigheden af etableringen af "intelligente grænser"-systemet, set i lyset af det nuværende terrortrusselsbillede?

6. Migration KOM(2016)166 og KOM(2016)634

Hvad handler sagen om?

Sagen handler om status på EU-Tyrkiet aftalen om migration og om situationen med migranter på den central middelhavsroute til Italien.

Hvad skal der ske på rådsmødet?

Rådet forventes at følge op på EU-Tyrkiet aftalen samt udviklingen på ruten over det centrale Middelhav til Italien.

Tidligere behandlet i Europaudvalget?

Sagen har senest været forelagt Europaudvalget til orientering den 3. juni 2016.

Sagens substans

Implementering af EU-Tyrkiet erklæringen

Ifølge EU-Tyrkiet erklæringen skal alle nye irregulære migranter, som ankommer fra Tyrkiet til de græske øer fra og med den 20. marts 2016, tilbageføres til Tyrkiet. EU vil for hver syrer, der tilbageføres til Tyrkiet, genbosætte én syrisk flygtning, der opholder sig i Tyrkiet. Erklæringen lægger desuden op til at fremskynde visumliberalisering for Tyrkiet samt mulighed for supplerende finansiering på 3 mia. euro til flygtninge i Tyrkiet

I sin evaluering af EU-Tyrkiet aftalen fra 28. september oplyser kommissionen, at der over sommeren (siden forrige rapport 15. juni 2016) er kommet gennemsnitligt 81 migranter om dagen fra Tyrkiet til de græske øer, hvilket er et lavt niveau sammenlignet med sommeren 2015. Antallet af omkomne under krydsning af det Ægæiske Hav har været på 11 sammenlignet med 270 året før.

Kun et meget begrænset antal irregulære migranter er på nuværende tidspunkt sendt tilbage til Tyrkiet. Kommissionen har oplyst, at der i perioden fra den 4. april til den 20. september 2016 er tilbagesendt 502 irregulære migranter, heraf 46 syrere. Både Grækenland og Tyrkiet har sat de juridiske rammer op, der gør det muligt at sikre tilbageførsel til Tyrkiet, hvor flygtningene vil blive tildelt midlertidig beskyttelsesstatus.

Antallet af genbosatte syrere fra Tyrkiet til Tyskland, Sverige, Frankrig, Holland, Italien, Belgien, Finland, Spanien, Luxembourg, Litauen, Portugal, Estland og Letland var pr. 20. september 2016 på 1.614.

De såkaldte hotspots er blevet omdannet med henblik på at fremme hurtig tilbageførsel til Tyrkiet. På trods af faldet i antallet af ankomster ses dog et betydeligt pres på modtagelseskapaciteterne på de græske øer. I april anmodede asylstøttekontoret, EASO og Frontex EU-landene medlemsstaterne om nationale eksperter. Danmark stillede med 11 asylsagseksperter og 5 grænseeksperter. Asylsagseksperterne blev imidlertid trukket hjem i juni pga. sikkerhedssituation i lejren på Lesbos. Der mangler ifølge Kommissionen i øjeblikket 59 eksperter, derudover mangler der bemanning til Frontex grænsekontrol i området. Manglen på eksperter, er kritisk idet den også skal ses i forhold til manglen på nationale græske eksperter på området.

Udviklingen i det central middelhav (ruten til Italien)

På den centrale Middelhavsroute er ankomsterne ifølge Frontex stort set uændrede i antal fra sidste år; 128.792 ankomne i Italien pr. 18. september. Tallene svinger fra uge til uge, bl.a. pga. vejrforholdene. Der er fortsat langt overvejende tale om migranter fra lande i Vest- og Østafrika. Ifølge Frontex ankommer langt størstedelen af migranterne via Libyen, mens en mindre om end stigende andel ankommer fra Egypten og Algeriet.

Den centrale Middelhavsroute har været præget af mange drukneulykker. Ifølge IOM er 2.765 personer pr. 20. september druknet på ruten i 2016. Det er væsentligt flere end i samme periode i 2015. Som reaktion på migrationskrisen er en række operationer iværksat i det centrale Middelhav, herunder på EU-niveau (EU-NAVFOR MED Operation Sophia og Frontex-operationen Triton) samt unilaterale italienske operationer og NGO-operationer.

Regeringens holdning

Regeringen mener, at den nuværende migrations- og flygtningesituation kræver, at man har fokus på udmøntning af eksisterende lovgivning og aftaler. Det gælder særligt en effektiv udmøntning af EU-Tyrkiet handlingsplanen og erklæringen samt sikring af fuldt operative hotspots med henblik på identifikation, registrering og fingeraftryksoptag af alle irregulære migranter og asylansøgere på den ydre grænse. Herudover støtter regeringen tiltag til effektivisering af tilbagesendelse af personer uden lovligt ophold og uden behov for beskyttelse.

Regeringen vil generelt være positivt stemt over for tiltag, der kan bidrage til at styrke kontrollen ved de ydre grænser og genoprette Schengen-områdets normale funktion, idet Schengen-grænsekodeks og Dublin-systemet bør anvendes fuldt ud. Schengen-landene bør således nægte indrejse ved de ydre grænser for tredjelandsstatsborgere, der ikke opfylder indrejsebetingelserne, og som ikke har indgivet en asylansøgning, selv om de har haft mulighed for at gøre det.

Forslag til spørgsmål

- Hvad mener regeringen er løsningen på den sikkerhedsudfordring, der gør, at der er et udækket behov for nationale asylsagseksperter på de græske hotspots?
- Er det også sikkerhedsudfordringer, der gør, at EU-landene ikke sender tilstrækkeligt med grænsevagter til at bistå Frontex med at vogte EU's ydre grænse?

7. Den europæiske grænse- og kystvagt: Implementering - KOM(2015) 671

Hvad handler sagen om?

Sagen handler om, hvordan forordningen om en europæisk grænse- og kystvagt skal implementeres. Sagen er omfattet af retsforbeholdet, men der er tale om en udbygning af Schengen-reglerne.

Hvad skal der ske på rådsmødet?

På rådsmødet forventes en redegørelse for gennemførelsen af forordningen.

Tidligere behandlet i Europaudvalget?

Sagen blev forelagt for Europaudvalget til forhandlingsoplæg den 19. april 2016 ([referat](#)). DF og EL ytrede sig imod regeringens forhandlingsoplæg.

Hvad betyder det for danske interesser?

Sagen er omfattet af retsforbeholdet, men der er tale om en udbygning af Schengen-reglerne, Danmark meddeler derfor indenfor 6 måneder, at retsaktens gennemføres i dansk ret.

Kommissionen har angivet, at den fælles grænse- og kystvagt vil koste 1,2 mia. euro i årene 2017-2020, den danske andel vil udgøre ca. 180 mio. kr. over fire år (over EU-budgettet).

Forordningen vil kunne have økonomiske konsekvenser for de myndigheder, der udfører opgaver relateret til grænsekontrol, herunder i forbindelse med indgåelse af bilaterale aftaler mellem agenturet og Danmark.

Sagens substans

Den europæisk grænse- og kystvagt skal styrke kontrollen ved de ydre grænser som et fælles ansvar mellem agenturet "Det Europæiske Agentur for Grænse-

og Kystbevogtning" og de nationale myndigheder med ansvar for grænseforvaltning.

Agenturet får en række **udvidede kompetencer og beføjelser**:

- Udsendelse af europæiske grænse- og kystvagthold til en medlemsstats ydre grænser
- Indsættelse af forbindelsesofficerer
- Udarbejdelse af sårbarhedsvurderinger
- Udsendelse af tredjelandsstatsborgere.

Hvis et EU-land ikke lever op til sine forpligtelser ved en ydre grænse, kan Rådet beslutte, hvad agenturet skal gøre. Hvis EU-landet ikke overholder ikke samarbejder med agenturet, kan dette danne grundlag for at indføre midlertidig grænsekontrol ved de indre grænser. Indførelse af midlertidig grænsekontrol vil ske efter henstilling fra Rådet.

Det fremgår endvidere af forordningen, at agenturet dækker EU-landenes omkostninger, når de stiller grænsevagter til rådighed.

Forordningen træder i kraft den 6. oktober 2016. Forberedelse af implementeringsarbejdet er påbegyndt.

Regeringens holdning

Regeringen har tilkendegivet sin støtte til forslaget i forbindelse med den endelige vedtagelse i Rådet den 14. september 2016. Regeringen støtter endvidere, at den europæiske grænse- og kystvagt bliver operationel hurtigst muligt.

Den efterfølgende fastlæggelse af finansieringen finder sted i en separat proces i form af et finansieringsforslag fra Kommissionen. Regeringen vil i den forbindelse, som vanligt, lægge afgørende vægt på overholdelse af EU's udgiftslofter.

8. Informationsteknologi (IT) foranstaltninger relateret til grænseforvaltning

c) udvikling af Schengen Informationssystemet (SIS)

d) EU-system vedrørende rejseinformation og rejsetilladelse (ETIAS)

e) Højniveau ekspert gruppe (HLEG) om informationssystemer og interoperabilitet

Hvad handler sagen om?

Sagen handler om, hvordan EU kan styrke kontrollen ved sine ydre grænser gennem forskellige informationsteknologiske tiltag for bl.a. at øge kontrollen med indvandring og bekæmpe terrorisme. Mere specifikt forventes sagen at

dreje sig om Kommissionens seneste forslag om at udvikle Schengen informationssystemet SIS og oprette et nyt EU-system for rejseinformation og rejsetilladelse (ETIAS) for tredjelandsborgere.

Hvad skal der ske på rådsmødet?

Det slovakiske rådsformandskab forventes på rådsmødet at præsentere sine planer for kommende tiltag, der skal styrke EU's ydre grænsekontrol og informationsudvekslingen mellem EU-landene.

Tidligere behandlet i Europaudvalget?

Sagen er ikke tidligere forelagt Europaudvalget. Spørgsmålet om EU's indre sikkerhed herunder kontrollen med EU's ydre grænser og informationsudveksling er dog løbende blevet forelagt Europaudvalget.

Sagens substans

Sagen handler om, hvordan EU kan styrke kontrollen ved sine ydre grænser gennem forskellige informationsteknologiske tiltag for bl.a. at øge kontrollen med indvandring og bekæmpe terrorisme. Rådets drøftelse sker bl.a. på baggrund af en række udspil fra Kommissionen fra dette forår.

Bl.a. har Kommissionen meddelt, at den vil fremlægge et forslag om at videreudvikle Schengen informationssystemet SIS inden udgangen af 2016. Formålet med revisionen er navnlig at gøre SIS' retsgrundlag fuldt overstatsligt samt tage højde for resultaterne af Kommissionens igangværende evaluering og tekniske undersøgelser af SIS.

Kommissionen har også varslet, at den vil foreslå, at EU indfører et system for rejseinformation og rejsetilladelse for tredjelandsborgere, som er fritaget for visumpligt. Kommissionen vurderer, at der i øjeblikket er 1,4 mia. tredjelandsborgere, som er fritaget visumpligt ved indrejse i EU. Systemet skal ifølge Kommissionen bruges til at afgøre, om visumfri rejsende tredjelandsborgere, skal have tilladelse til at påbegynde en rejse ind i Schengenområdet. Kommissionen understreger dog, at en godkendelse i systemet ikke i sig selv er en godkendelse til indrejse i Schengen. Den afgørelse træffes først på grænsen ved selve indrejsen. Tilsvarende systemer er ifølge Kommissionen oprettet i USA, Australien og Canada

Endelig har Kommissionen nedsat en særlig højniveauekspertgruppe bestående af repræsentanter fra en række EU-agenturer og fra EU-landene, som skal klarlægge situationen omkring EU's forskellige informationssystemer. Gruppen skal levere bidrag til en rapport fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om 1) bedre brug og forbedring af eksisterende it-systemer, 2) udvikling af nye systemer samt 3) interoperabilitet (integration). Rapporten forventes præsenteret i juni 2017.

Regeringens holdning

Regeringen kan generelt tilslutte sig behovet for en styrkelse af EU's ydre grænser og for øget informationsudveksling.

Forslag til spørgsmål

- Hvad forventer Ministeren, at det vil betyde for Danmark, at retsgrundlaget for Schengeninformationssystemet SIS gøres fuldt overstatsligt?

RÅDSMØDE (BESKÆFTIGELSE, SOCIALPOLITIK, SUNDHED OG FORBRUGERBESKYTTELSE – BESKÆFTIGELSES- OG SOCIALDELEN) DEN 13. OKTOBER 2016

1. Kommissionens forslag til revision af direktiv om kræftfremkaldende stoffer - KOM (2016) 0248

Hvad handler sagen om?

Forslaget handler om at sætte grænseværdier for kræftfremkaldende stoffer, som arbejdstagere kan blive udsat for på jobbet. Forslaget reviderer gældende direktiv ved at ændre grænseværdierne og at udvide listen med nye med kræftfremkaldende stoffer med grænseværdier.

Hvad skal der ske på rådsmødet?

Rådet skal vedtage sin holdning (generel indstilling) forud for forhandlingerne med Europa-Parlamentet.

Tidligere behandlet i Europaudvalget?

Forslaget er forelagt Europaudvalget til orientering den 10. juni 2016. Se [referat](#).

Hvad betyder det for danske interesser?

Den danske bekendtgørelse om grænseværdier for stoffer og materialer vil skulle ændres med dette forslag. Kommissionen foreslår 13 nye grænseværdier, de fem vil dermed komme på niveau med de danske grænseværdier. De danske grænseværdier ligger i dag under det foreslåede niveau for tre af stofferne og vil skulle hæves. For fem andre stoffer er de danske grænseværdier markant højere end forslaget og vil skulle sænkes. Disse grænseværdier er dog fastsat for mange år siden, og for tre af disse stoffer vurderer Arbejdstilsynet, at de kun anvendes yderst begrænset, mens ét stof bruges i begrænset mængde.

Sagens substans

Med henblik på at forbedre beskyttelse af arbejdstagere og skabe lige konkurrencevilkår for virksomheder foreslår Kommissionen at revidere bindende grænseværdier og introducere nye grænseværdier for i alt 13 kemiske stoffer:

- Respirabel krystallinsk kvarts tilføjes i bilag I, som indeholder omfattede arbejdsprocesser. Samtidig fastsættes en grænseværdi for respirabel krystallinsk kvarts i bilag III.
- Der fastsættes grænseværdier for 10 nye kræftfremkaldende stoffer i bilag III.
- De eksisterende grænseværdier for træstøv fra løvtræ og for vinyl klorid, i bilag III, revideres.

Det sker med henvisning til videnskabelige og tekniske data samt til anbefalingerne fra den videnskabelige komité.

Kommissionen tilkendegiver, at forslaget vil blive suppleret med grænseværdier for yderligere 12 kræftfremkaldende stoffer.

Høringssvar

LO, FTF og AC byder forslaget om at fastsætte bindende grænseværdier for 13 stoffer og materialer i kræftdirektivet velkommen. LO, FTF og AC anbefaler, at regeringen arbejder videre på at få Kommissionen til at fremlægge yderligere forslag til bindende grænseværdier. LO, FTF og AC ser gerne, at flere af de foreslåede grænseværdier er på niveau med de lavere danske værdier.

DA støtter, at der for de pågældende stoffer bliver fastsat bindende grænseværdier. Den foreslåede værdi for kvartsstøv bør afgrænses til den respirable fraktion, altså den del, der kan nå aveolerne og at direktivets fodnote bør rettes på dette punkt.

Andre EU-landes holdninger

Nogle medlemslande ønsker mere ambitiøse grænseværdier, mens andre ønsker mere fleksible grænseværdier.

Regeringens holdning

Regeringen finder, at der med forslaget er taget et vigtigt skridt i retning af højere beskyttelsesniveau i EU, som er til gavn for arbejdstagernes sikkerhed og sundhed, ligesom forslaget vil mindske konkurrenceforskelle i EU. Niveaue i EU bør tilnærmelsesvist mindst ligge på niveau med de medlemsstater, som har det højeste beskyttelsesniveau af arbejdstagerne, som f.eks. Danmark. Forslaget vil fremme arbejdstagernes sundhed gennem hele arbejdslivet, og det vil samtidig have en positiv betydning for virksomhedernes produktivitet og konkurrenceevne.

Forslag til spørgsmål

- Kommissionen har sagt, at den vil supplere forslaget med grænseværdier for yderligere 12 stoffer. Hvornår og i hvilken form vil det ske? Skal der direktivet så revideres igen eller kan det ske gennem gennemførelsesretsakter eller delegerede retsakter?

2. **Direktiv om gennemførelse af aftale om gennemførelse af ILO's 2007-konvention om arbejdsforhold i fiskerisektoren - KOM (2016) 0235**

Hvad handler sagen om?

Forslaget gennemfører ILO-konventionen 188, som skal sikre bedre arbejdsforhold for fiskere, der sejler med fartøjer under EU-landenes flag. Det drejer sig bl.a. om hviletid, ansættelsesaftale og lægeundersøgelse.

Hvad skal der ske på rådsmødet?

Rådet skal nå en politisk aftale om forslaget.

Tidligere behandlet i Europaudvalget?

Forslaget er forelagt Europaudvalget til orientering den 10. juni 2016. Se [referat](#).

Hvad betyder det for danske interesser?

Danmark lever allerede op til de væsentligste bestemmelser

Sagens substans

Tre organisationer har indgået en aftale om gennemførelse af ILO-konventionen: Sammenslutningen af Landbrugsandelorganisationer i EU (Cogeca), Det Europæiske Transportarbejderforbund og Sammenslutningen af Nationale Fiskseriorganisationer i EU (Europêche).

Det er denne aftale, der med dette direktiv gøres til lov. Aftalen indebærer bestemmelser om:

- Hviletid
- Lægeundersøgelser
- Sundhedsforhold, social sikring, sygebehandling
- Opholdsrum og kost
- Ansættelseaftaler
- Private arbejdsmarkedstjenester (medlemslandene skal sikre at private vikarbureauer ikke bruger metoder, der forhindrer fiskere i at tage arbejde eller at fiskeren skal betale private gebyrer)

En del af dette er allerede reguleret i EU-lovgivning. Bestemmelserne om arbejdstid vil erstatte arbejdstidsdirektivets bestemmelser for fiskerisektoren.

Dansk ret lever også op til bestemmelserne. Der vil dog skulle indføres et par administrative krav, f.eks. krav om lister over besætninger til brug for redningsaktioner samt krav om min 200 cm dækshøjde på opholdsrum (mod 198 cm i dag) – ikke for eksisterende danske fartøjer, men for nye der indflages eller skibe, der skal renoveres/bygges om.

EU-landene skal nationalt fastsætte sanktioner for overtrædelse af bestemmelserne.

EU-landene kan godt indføre bedre vilkår, men de kan ikke bruge dette forslag til at forringe vilkår eller goder for fiskere.

ILO-konventionen indeholder også bestemmelser om certifikater for større fiskeskibe som bevis for, at de overholder konventionen. Dette er ikke med i fagforeningernes aftale og dermed ikke i direktivforslaget. Det vil blive aktuelt, når Danmark skal ratificere ILO-konventionen.

Direktivet træder i kraft, når ILO-konventionen er ratificeret (kun Frankrig har hidtil ratificeret).

Høringssvar

Danmarks Fiskeriforening har været med til at lave aftalen gennem Europêche og har derfor ingen bemærkninger.

Maskinmestrenes Forening anbefaler forbedrede leve- og arbejdsvilkår for fiskeri på europæiske skibe.

Regeringens holdning

Regeringen støtter generelt tiltag, som bidrager til gennemførelsen af et velfungerende indre marked. Regeringen støtter endvidere tiltag, hvormed dansk konkurrenceevne øges, herunder ved at danske standarder for arbejdstagere i fiskerisektoren modsvarer af tilsvarende standarder på EU plan. Herudover støttes generelt en global regulering af samme forhold.

Forslag til spørgsmål

- Hvornår forventer regeringen, at Danmark vil ratificere ILO-konventionen 188?

3. En ny dagsorden for færdigheder i Europa – KOM(2016) 381

a) a) Udtalelse fra Beskæftigelseskomiteen/EMCO

b) b) (evt.) Kommissionens udkast til revision af Europass-rammen

Hvad handler sagen om?

Sagen handler om at forbedre færdigheder for europæere, hvoraf 70 mio. mangler tilstrækkelige digitale, læse-, skrive- og regnefærdigheder, hvilket gør dem sårbare over for arbejdsløshed. Kommissionen har lanceret en plan med nogle europæiske initiativer, der skal støtte de nationale bestræbelser på at udvikle færdigheder i arbejdsstyrken.

Hvad skal der ske på rådsmødet?

På rådsmødet ventes en politisk drøftelse.

Tidligere behandlet i Europaudvalget?

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Europaudvalget.

Sagens substans

Kommissionens meddelelse *En ny dagsorden for færdigheder i Europa* indeholder en række EU-tiltag, som skal understøtte de nationale indsatser, og som forventes fremlagt i løbet af 2016 og 2017:

- En færdighedsgaranti – *forslaget er fremsat*
- En revision af rammen for nøglekompetencer
- En europæisk uge for færdigheder fra erhvervsuddannelserne
- En koalition for digitale færdigheder og jobs og udvikling af nationale strategier
- En revision af den europæiske referenceramme for kvalifikationer *forslaget er fremsat*
- ”Redskabet for tredjelandsstatsborgeres færdighedsprofiler”
- En revision af Europass-rammen
- En analyse af hjerneflugts-problematikken
- En plan for sektorsamarbejde om færdigheder
- Et initiativ til at følge færdiguddannede personer fra videregående uddannelser.

Rådets rådgivende komité om beskæftigelse (EMCO) vil komme med en udtalelse om Kommissionens dagsorden. Den ventes at handle om:

- Arbejdsmarkederne i dag kræver brede kompetencer, der kan overføres til flere sammenhænge.
- Generel støtte til fokus på lavt uddannede, der bør være i fokus for indsatserne.
- Positiv indstilling til at fremme anerkendelse af kvalifikationer og til at se på muligheder for at forudsige fremtidige kompetencebehov.
- Digitale kompetencer bør styrkes og fokus på erhvervsuddannelser er vigtigt.
- Overveje alternativ til brug af begrebet ”skills guarantee”, idet det kan skabe forventninger, der ikke indfries.
- Betydningen af eksisterende initiativer vedrørende kompetencevalidering skal fremhæves.

Regeringens holdning

Regeringen vil deltage aktivt i debatten. Regeringen kan overordnet set tilslutte sig Kommissionens udspil. Det er regeringens vurdering, at forslaget især vil kunne bidrage til at styrke indsatsen for erhvervsuddannelse af unge og en mere målrettet opkvalificering af voksne, som mangler grundlæggende færdigheder og kompetencer. Ligeledes understøtter den nye dagsorden for færdigheder og kvalifikationer regeringens fokus på bedre match mellem de videregående uddannelser og arbejdsmarkedet, og udspillet kan bidrage til øget gennemsigtighed og anerkendelse af kvalifikationer på tværs af EU-landene.

Det er regeringens opfattelse, at der i forhold til forslaget om en færdighedsgaranti for kortuddannede voksne skal lægges mere vægt på en opkvalificering af voksne, der bidrager til at imødekomme arbejdsmarkedets behov og fremme voksnes beskæftigelse, frem for at sigte mod, at voksne opnår et bestemt formelt uddannelsesniveau. Det er vigtigt at styrke grundlæggende færdigheder hos voksne, herunder digitale kompetencer. Afslutningsvis anerkender regeringen intentionen bag forslaget om en plan for sektorsamarbejde om færdigheder, men finder, at der er behov for at se nærmere på, hvorledes dette kan fremmes uden, at der etableres nye større processer på EU-niveau.

Regeringen kan tilslutte sig udtalelsen fra Beskæftigelseskomitéen.

4. Det Europæiske Semester 2017: bidrag i lyset af den økonomiske efterårspakke

- a) Employment Performance Monitor (EPM) – Rapport om nøgleudfordringer og hovedbudskaber fra Beskæftigelseskomitéen**
- b) Social Protection Performance Monitor (SPPM) – Rapport om nøgleudfordringer og hovedbudskaber fra Komitéen for Social Beskyttelse**

Hvad handler sagen om?

Det europæiske semester går ud på at Kommissionen og EU-landene sammen overvåger og afstemmer EU-landenes nationale budget-, vækst- og beskæftigelsespolitikker til de mål og regler, der er aftalt i EU. Forløbet er delt op i seks måneder ad gangen.

Som et led i det europæiske semester udarbejder Rådets rådgivende komitéer for henholdsvis beskæftigelse (EMCO) og social beskyttelse (SPC) hvert år rapporter om udfordringer på deres respektive områder. Begge rapporter bruges desuden til at overvåge implementeringen af EU's 2020 mål (mål for bl.a. beskæftigelse og fattigdom).

Hvad skal der ske på rådsmødet?

Begge rapporter skal godkendes af Rådet.

Tidligere behandlet i Europaudvalget?

Sagen har ikke tidligere været forelagt Europaudvalget.

Sagens substans

Følgende kan fremhæves fra Beskæftigelseskomitéens rapport:

- Beskæftigelsesfrekvensen i EU er nu tæt på niveauet fra før krisen, men der er store forskelle mellem landene.

- Væksten i beskæftigelsen fortsætter, og prognosen for de næste år viser yderligere fremgang. Men det vil kræve en betydelig indsats, hvis EU 2020-beskæftigelsesmålet på 75 pct. skal nås, da det kræver en stigning i beskæftigelsesfrekvensen på omkring 5 procentpoint.
- Kvinder og lavt uddannede er de grupper i EU, der særligt kunne påvirke beskæftigelsen positivt, hvis flere kom i arbejde.

Følgende kan fremhæves fra rapporten fra Komitéen for Social beskyttelse:

- Der har været en positiv udvikling på det sociale område pga. øget beskæftigelse og generelt højere husstandsindkomster. Der er færre unge uden for job eller uddannelse, fald i sandsynligheden for fattigdom eller social eksklusion og forbedringer i levevilkårene for de ældre.
- Den sociale situation er fortsat dårligere end før den økonomiske krise
- I relation til EU 2020-fattigdomsmålet konstaterer rapporten, at der ikke sker fremskridt for at opfylde målet. Således var der ved seneste opgørelsetidspunkt (2014) 4,6 mio. flere personer i risiko for fattigdom eller social eksklusion end i referenceåret (2008).

Regeringens holdning

Regeringen finder det relevant at overvåge udviklingen i EU i forhold til beskæftigelse og sociale forhold. Det er endvidere nyttigt, at både udfordringer og gode resultater fremhæves, så landene kan lære af hinanden og holde fokus på de nødvendige reformer.

5. Social dialog

a) Socialt trepartstopmøde den 19. oktober 2016

b) Fælles udtalelse om en ny start på en styrket social dialog

Hvad handler sagen om?

Det sociale trepartstopmøder er en form for løbende 'trepartsforhandlinger' på europæisk plan. De har været afholdt siden 2003 og skal styrke den sociale dialog gennem konsultationer med arbejdsmarkedets parter på europæisk plan om beskæftigelse, økonomisk politik og social beskyttelse, herunder Det Europæiske Semester.

Hvad skal der ske på rådsmødet?

På rådsmødet vil formandskabet informere om forberedelsen af det sociale treparts-topmøde den 19. oktober og give status på den fælles udtalelse.

Tidligere behandlet i Europaudvalget?

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Europaudvalg.

Sagens substans

Det sociale trepartstopmøde bringer den sociale trojka (det nuværende og de to efterfølgende formandskaber), Kommissionen og arbejdsmarkedets parter på europæisk niveau sammen i forbindelse med møder i Det Europæiske Råd i marts og oktober. Business Europe (de europæiske arbejdsgivere) og ETUC (den europæiske fagbevægelse) står for sammensætningen af delegationerne fra hhv. arbejdsgiversiden og arbeidstagersiden.

I forhold til forberedelsen af Rådets udtalelse har Kommissionen og arbejdsmarkedets parter sammen underskrevet en erklæring om en ny start for social dialog. Erklæringen opfordrer medlemsstater, arbejdsmarkedets parter og Kommissionen til at forbedre funktionen og effektiviteten af social dialog på nationalt og europæiske plan. Erklæringen opfordrer til, at arbejdsmarkedets parter inddrages i reformer på alle niveauer samt at der opbygges fagforeninger og arbejdsgiverorganisationer.

Regeringens holdning

Det er generelt regeringens tilgang at bakke op om inddragelse af arbejdsmarkedets parter i det europæiske arbejde.

6. Opfølgning af specifikke beskæftigelses-relaterede punkter

- a) Implementering af Rådets anbefalinger om langtidsledighed –**
- b) 2016-rapport om implementering af ungedgarantien/ungdomsinitiativet**
- c) Public employment Services (PES) Netværk: Bench learning**

Hvad handler sagen om?

Sagen handler om, hvordan Rådet skal følge op på tre beskæftigelsesrelaterede EU-anbefalinger om: 1) bedre integration af langtidsledige på arbejdsmarkedet, 2) tilbud til unge på under 25 år om beskæftigelse, uddannelse eller en lærer- og praktikplads af god kvalitet senest 4 måneder efter de er blevet ledige og 3) styrkelse af samarbejdet mellem EU-landenes offentlige arbejdsformidlinger inden for PES-netværket.

Hvad skal der ske på rådsmødet?

Rådet vil bl.a. have en drøftelse af EU-landenes indsats for at integrere langtidsledige bedre på arbejdsmarkedet. Hertil kommer to præsentationer fra Kommissionen om, hvad der er status for EU-landenes indsats for gennemførelsen af EU's såkaldte ungedgaranti og samarbejdet mellem EU-landenes offentlige arbejdsformidlinger inden for det såkaldte PES-netværk.

Tidligere behandlet i Europaudvalget?

Sagerne har ikke tidligere været forelagt Europaudvalget.

Sagens substans

Rådet vil bl.a. drøfte EU-landenes indsats for at integrere langtidsledige bedre på arbejdsmarkedet på baggrund af nogle anbefalinger fra Rådet fra den 15. februar 2016. Rådet opfordrede dengang landene til at registrere ledige i deres beskæftigelsessystem og til inden for 18 måneder at vurdere langtidslediges individuelle behov og potentiale samt tilbyde dem en jobsaftale.

Hertil kommer to drøftelser om EU-landenes indsats for at gennemføre EU's såkaldte ungegaranti og samarbejdet mellem EU-landenes offentlige arbejdsformidlinger inden for det såkaldte PES-netværk. Det vides ikke, hvad debatten om gennemførelsen af ungegarantien vil handle om, da Kommissionen endnu ikke har offentliggjort sin statusrapport. Samarbejdet mellem EU-landenes offentlige arbejdsformidlinger har de seneste to år handlet om at evaluere EU-landes arbejdsformidlinger gennem udveksling af bedste praksis (såkaldt bench learning). Hvad der er kommet ud af disse evalueringer vides heller ikke, da Kommissionen og formanden for PES-netværket først aflægger rapport på selve rådsmødet.

Regeringens holdning

Regeringen støtter en styrket national indsats mod langtidsledighed og ser frem til en udveksling af erfaringer om dette. Regeringen er desuden generelt positiv over for EU's ungegaranti, og at der følges op på indsatsen. Endelig ser regeringen frem til præsentation af status på samarbejdet mellem EU-landenes offentlige arbejdsformidlinger inden for PES-netværket.

Forslag til spørgsmål

- Hvad er resultatet af de seneste to års evaluering af EU-landenes offentlige arbejdsformidlinger inden for PES-netværket? Hvordan blev det danske system vurderet?

7. Udkast til rådskonklusioner om "Rapport fra den Europæiske Revisionsret vedr. EU's politiske initiativer og finansiell støtte til integration af romaer".

Hvad handler sagen om?

Sagen handler om inklusion af romabefolkninger. Revisionsretten har undersøgt, hvorvidt EU's indsatser og de nationale strategier for inklusion af romaer (i Bulgarien, Spanien, Ungarn og Rumænien) har været effektive.

Hvad skal der ske på rådsmødet?

Rådet skal vedtage rådskonklusioner.

Tidligere behandlet i Europaudvalget?

Sagen har ikke tidligere været forelagt Europaudvalget.

Sagens substans

Rådet har besluttet at der skal udarbejdes nationale strategier for inklusion af romaer. Derudover er der på EU-niveau politiske initiativer og finansiel støtte til romaer. Revisionsretten har nu udgivet en rapport om, hvorvidt disse indsatser har bidraget effektivt til integration af romaer. På baggrund af rapporten vedtager Rådet rådskonklusioner, der fokuserer på:

- Indsamling af data om forebyggelse af diskrimination
- Inddragelse af civilsamfundet i indsatser for inklusion

Regeringens holdning

Regeringen støtter fortsat en europæisk indsats for roma integration og fastholder samtidig, at der skal være en vis proportionalitet i, hvad man opfordrer alle medlemsstater til. I nogle medlemsstater kan det være hensigtsmæssigt at adressere spørgsmål om roma integration i en bredere sammenhæng i form af en universel indsats for at fremme integration og modvirke diskrimination. Det er f.eks. tilfældet i Danmark.

Med hensyn til dataindsamling vedrørende romaer bemærkes, at CPR-registeret ikke indeholder data om etnicitet, samt at Danmark – ud fra et menneskerettighedssynspunkt – generelt finder registrering og indsamling af data på baggrund af etnicitet problematisk.

Forslag til spørgsmål

- Hvad kan ministeren oplyse om Revisionsrettens rapport? Går det godt med de initiativer til inklusion af romaer, som EU finansierer?

8. Europæisk søjle af sociale rettigheder: Status og synspunkter på vejen frem

Hvad handler sagen om?

Kommissionsformand Juncker vil etablere en europæisk søjle af sociale rettigheder. Han har også talt om, at Europa skal kvalificere sig til en såkaldt social "triple A rating." I første omgang har Kommissionen lanceret en høring, der løber til udgangen af 2016.

Hvad skal der ske på rådsmødet?

Rådet skal godkende en udtalelse om søjlen af sociale rettigheder fra Rådets rådgivende komitéer for henholdsvis beskæftigelse og social beskyttelse.

Tidligere behandlet i Europaudvalget?

Sagen har ikke tidligere været forelagt Europaudvalget.

Hvad betyder det for danske interesser?

Der er lagt op til at søjlen for sociale rettigheder som udgangspunkt skal gælde for eurolande, men de andre EU-lande kan vælge at tilslutte sig.

Sagens substans

Kommissionen vil med sin høring gøre status over gældende EU-ret og vurdere, om de eksisterende rettigheder fortsat er relevante og om der er behov for nye måder til at sikre sociale rettigheder. Tendenserne i fremtidens arbejdsmarkeds- og velfærdssystemer vurderes i lyset af nye teknologier og arbejdsformer. Endelig efterspørger Kommissionen synspunkter på, hvordan en social søjle kan bidrage til at styrke Den Økonomiske og Monetære Union.

Kommissionen har derfor udsendt et spørgeskema og en første, foreløbig skitse til en europæisk søjle for sociale rettigheder. Ifølge skitsen skal søjlen bestå af en række fælles principper vedrørende beskæftigelses- og socialpolitikker. Principperne vedrører både områder med EU-kompetence og områder, som medlemslandene har ansvaret for.

Rådets rådgivende komitéer for henholdsvis beskæftigelse og social beskyttelse har afgivet en fælles udtalelse med følgende budskaber:

- Søjlen skal være forankret i den generelle økonomiske og politiske udvikling i EU og ikke ses isoleret. Søjlen skal tænkes ind i EU2020-strategien (målene vedrørende uddannelse, fattigdomsreduktion, social inklusion og beskæftigelse), og den europæiske beskæftigelsesstrategi og den åbne koordinationsmetode.
- Da mange af de områder, som behandles i udkastet til søjle, allerede kan adresseres inden for de eksisterende instrumenter, må arbejdet med søjlen i første omgang fokusere på, hvor der evt. er mangler, og hvor der er behov for at supplere på nationalt eller europæisk niveau.
- Søjlen skal respektere national kompetence.
- Der skal tages højde for forskelle i medlemsstaternes økonomiske og sociale situation.
- Søjlen skal være fleksibel, så det er muligt at revidere, opdatere og udvikle den i takt med udviklingen.
- Det skal være muligt for ikke-euro-lande at tilslutte sig.

Regeringens holdning

Regeringen kan støtte udtalelsen fra Beskæftigelseskomitéen og Komitéen for Social Beskyttelse. Regeringen er ved at analysere Kommissionens skitse til søjlen med henblik på stillingtagen og svar på høringen inden årets udgang.

Forslag til spørgsmål

- Mener ministeren, at det vil være interessant for Danmark at deltage i søjlen for sociale rettigheder?
- Hvad vil i givet fald være konsekvensen af at stå udenfor? Når Kommissionen gennemgår eksisterende lovgivning på beskæftigelse og det sociale område for at vurdere behovet for revision, vil der i så fald være revideret lovgivning på disse områder, som Danmark ikke længere er omfattet af?

FF 1. Forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2017 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Østersøen - KOM (2016) 0545

Hvad handler sagen om?

Forslaget handler om at fastsætte fiskekvoter for de kommercielt vigtigste fiskebestande i Østersøen (herunder brisling, rødspætte, sild, laks og torsk) for 2017. Kommissionen foreslår på baggrund af biologisk rådgivning en drastisk reduktion i kvoten for torsk.

Hvad skal der ske på rådsmødet?

Rådet skal nå til politisk enighed.

Tidligere behandlet i Europaudvalget?

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Europaudvalget.

Hvad betyder det for danske interesser?

Fastsættelse af fiskerimuligheder har store erhvervsøkonomiske konsekvenser. For så vidt angår fiskerimuligheder for 2017 vil det få store økonomiske konsekvenser for de berørte danske fiskere. Fiskerimulighedernes størrelse har selvsagt også afledte erhvervsøkonomiske konsekvenser for forarbejdningsindustrien og de øvrige følgeerhverv.

En genindførelse af lukkeperioder vil have visse erhvervsøkonomiske konsekvenser for de berørte fiskere afhængig af, hvordan reglerne herom udformes.

Sagens substans

Formålet med at fastsætte fangstbegrænsninger for EU-fiskeriet er at sikre et bæredygtigt fiskeri på såvel kort som langt sigt. Forslaget bygger på den videnskabelige rådgivning om fiskerimuligheder i Østersøen udarbejdet af Det Internationale Havundersøgelsesråd (ICES).

Lidt om termerne:

- Kvoterne kaldes TAC, der står for *total allowable catches* (den samlede tilladte fangstmængde.)
- MSY= Fiskeri på grundlag af det maksimalt bæredygtige udbytte er den fiskeriintensitet, der giver det største udbytte fra bestanden på lang sigt uden at reducere bestandens evne til at reproducere sig på kort sigt.

Kommissionen foreslår meget væsentlige reduktioner for torsk i både den vestlige og østlige del af Østersøen samt en udvidelse af lukkeperioderne i den

vestlige del af Østersøen. Kommissionen lægger nemlig op til at følge den foreliggende rådgivning fra ICES, hvilket vil betyde en nedgang i TAC i den vestlige Østersø på 88 pct. i forhold i TAC for 2016, mens nedgangen i TAC for den østlige torskbestand reduceres med 39 pct.

Fiskeri på grundlag af det maksimalt bæredygtige udbytte (MSY) er den fiskeriintensitet, der giver det største udbytte fra bestanden på lang sigt uden at reducere bestandens evne til at reproducere sig på kort sigt. Kommissionen foreslår derudover en forøgelse i kvoterne for brisling og rødspætte på henholdsvis 39 pct. og 95 pct., mens TAC for laks øges med 10 pct. og for sild i den centrale Østersø med 8 pct.

Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en flerårig forvaltningsplan for torsk, sild og brisling i Østersøen trådte i kraft den 20. juli 2016. Den flerårige plan indeholder som noget nyt spænd for værdier for MSY samt værdier for gydebiomasse for de relevante arter. Disse værdier er bestemmende for fastsættelse af fiskerimuligheder. Det bemærkes, at Kommissionens forslag til fiskerimuligheder tager udgangspunkt i en punktværdi for MSY, idet den nye flerårige forvaltningsplan ikke var vedtaget på det tidspunkt, ICES udarbejdede rådgivningen for Østersøen.

Ifølge Kommissionen indebærer forslaget samlet set en stigning på 14 pct. i fiskerimuligheder udtrykt i tons sammenlignet med 2016. Estimatet er dog eksklusiv den vestlige torsk, men antageligt inklusiv den østlige torsk, idet der i baggrunden for forslaget er angivet et fald i østbestanden på 38 pct.

Fælles henstilling om supplerende tiltag for torsk fra BALTFISH

Det bemærkes, at det tyske formandskab for det regionale samarbejde i Østersøen BALTFISH mellem de 8 EU-lande, der grænser op til Østersøen, har fremlagt et foreløbigt udkast til fælles henstilling, som for at beskytte den vestlige torsk bl.a. foreslår at indføre en "under-TAC" for område 22 og 23, som tager hensyn til mængden af vestlig torsk, som fanges i område 24. Endvidere foreslås det at genindføre en lukkeperiode for område 22 og 23 i perioden 15. februar til 31. marts. Lukning i område 22 og 23 foreslås ifølge det tyske BALTFISH formandskab kombineret med en undtagelse, således at fiskeri i lukkeperioden dog kan foregå på dybder mellem 0 og 20 meter. Det er endvidere foreslået, at lukkeperioden også skal gælde for rekreativt fiskeri. BALTFISH foreslår tillige at indføre en begrænsning i antallet af torsk (5 styk), som hver enkelt rekreative fisker (lyst- og fritidsfisker) må bringe i land. Såfremt der opnås enighed i BALTFISH om en fælles henstilling kan lukkeperioden vedtages gennem en delegeret retsakt, men Kommissionen har, jf. ovenfor, foreslået den i forordningen om fiskerimuligheder for 2017. Dog er det ikke endeligt afklaret, om det besluttes, at foranstaltningerne for rekreativt fiskeri helt eller delvist vil skulle vedtages nationalt.

En oversigt over forslaget kan ses i tabellen nedenfor.

Art (Område)	Biologisk rådgivning (for 2017 tons), ændring i forhold til TAC 2016 og princip for rådgivning	Kort biologisk status	Kommissionens forslag for 2017 (tons)	TAC 2016 i tons	Procentuel ændring 2016/2017 (%)	DK andel af EU TAC (%)
Sild i den vestlige Østersø (22-24)	Rådgivningen gives på baggrund af MSY tilgang med $F_{MSY} = 0,32$ og dækker Skagerrak/Kattegat og område 22-24. Maksimal fangst 56.802 tons, hvor 50 % til område 22-24 = 28.401 tons.	Bestanden er i fremgang med gydebiomasse over forsigtighedsniveauet. Fiskeridødeligheden var 0,26 (2015), altså under F_{MSY} 0,32.	28.401	26.274	8 %	(14 %)
Sild i den centrale Østersø (25-27, 28.2, 29 og 32)	Rådgivningen baseret på MSY tilgang med $F_{MSY} = 0,22$. Maksimal fangst 216.649 tons. EU andel på 191.129 tons.	Fiskeridødeligheden var med $F = 0,18$ i 2015 under MSY (0,22) med stabil biomasse. 2014-årgangen bidrager fortsat til en positiv bestandsudvikling.	191.129	177.505	7,7 %	(2 %)
Torsk i den østlige Østersø (25-32)	Rådgivningen baseret på metoden for data begrænset tilgang. Maksimal fangstmængde på østbestanden angivet 26.994 tons, inkl. andelen til Rusland. EU mængde jf. ICES rådgivning er på 25 644 tons, som total østbestand.	Biomassen har været svagt stigende sidste år. Bestanden er fortsat i dårlig kondition, og det er vanskeligt at aldersbestemme torsken, som fortsat ikke vokser som ønsket.	24.927 (non-paper)	41.143	- 39 %	(22 %)
Torsk i den vestlige Østersø (22-24)	Rådgivningen baseret på MSY tilgang baseret på $F = 0,15$ altså sammenfaldende med den laveste værdi inden for spændet på 0,15-0,26. Maksimal fangstmængde på forvaltningsområdet er 1.588 tons	Gydebiomassen er under både B_{MSY} , $B_{trigger}$ og B_{lim} . Fiskeridødeligheden antages at ligge på 0,58 (2016), men er dog vurderet til 0,88 i 2015. ICES angiver undervurderet fiskeridødelighed og rekruttering samt overvurderet biomasse over de	1.588 (non-paper)	12.720	- 88 %	(43 %)

Art (Område)	Biologisk rådgivning (for 2017 tons), ændring i forhold til TAC 2016 og princip for rådgivning	Kort biologisk status	Kommissionens forslag for 2017 (tons)	TAC 2016 i tons	Procentuel ændring 2016/2017 (%)	DK andel af EU TAC (%)
		seneste år som forklaringer på udviklingen i bestanden.				
Rødspætte (22-32)	Rådgivning er baseret på $F_{MSY} = 0,37$ for vestlige del, område 21-23 (Kattegat, Sundet og Bælterne) og data begrænset for område 25-32. Anbefalingen er en maksimal fangst er 7.862 tons i hele forvaltningsområdet.	Fiskeridødeligheden har siden 2008 været faldende og biomassen stigende. Bestanden i område i område 21-23 er en analytisk bestand, og TAC for denne del af bestanden er steget betydeligt og relativt mindre for område 24-32.	7.862	4.034	95 %	(71 %)
Laks (22-31) (stk.)	Rådgivningen er givet ud fra MSY tilgangen. ICES anbefaler kvote på max 116. 000 styk inklusiv andelen til Rusland.	ICES har ikke ændret i rådgivningen i forhold til sidste år. ICES anbefaler forvaltning med udgangspunkt i de enkelte flodbestande.	105.696 styk	95.928 styk	10 %	(20 %)
Brisling (22-32)	Rådgivningen baseret på $F_{MSY} = 0,26$. I 2015 var $F =$ lidt over F_{MSY} på 0,27. Maksimal fangst 314 000 inklusiv andel til Rusland. Til EU 282 349 tons.	Gydebiomassen er over MSY Btrigger og har været i stigning med en særdeles god 2014 årgang. ICES foreslår områdebaseret forvaltning for de pelagiske arter i område 25-26 af hensyn til fødegrundlaget for torsk. Fiskeridødeligheden ligger en anelse over F_{MSY} som i punkt værdi er 0,26. Værdien er nedjusteret fra 0,29 til 0,26 på grund af	282.349	202.320	39,6 %	(9 %)

<i>Art (Område)</i>	<i>Biologisk rådgivning (for 2017 tons), ændring i forhold til TAC 2016 og princip for rådgivning</i>	<i>Kort biologisk status</i>	<i>Kommissionens forslag for 2017 (tons)</i>	<i>TAC 2016 i tons</i>	<i>Procentuel ændring 2016/2017 (%)</i>	<i>DK andel af EU TAC (%)</i>
		ændring i vurdering af biomassen.				

Høringssvar

Sagen har været i høring.

Danmarks Fiskeriforening Producentorganisation (DFPO)

DFPO fremhæver:

- at TAC maksimalt reduceres med 20 %, ellers vil store dele af det hjemmehørende fiskeri i Østersøen forsvinde.
- at hvis torskekvoten reduceres med 20 %, så vil DFPO være indstillet på en fortsættelse af den nuværende lukkeperiode i område 22 i vestlige Østersø, dog ikke i område 23 og 24.
- at der er behov for en undtagelse for fiskeri på dybder mellem 0-20 meter, da torsken gyder på dybere vand. DFPO stiller sig helt uforstående over for Kommissionens forslag om at udvide lukkeperioden fra seks uger til to måneder.

Danmarks Pelagiske Producentorganisation (DPPO) anfører, at der ikke bør etableres en områdeforvaltning for brisling, da det faglige grundlag er for spinkelt, og bemærker, at Det Rådgivende Råd for Østersøen (BSAC) deler denne holdning.

Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri (FSK) finder:

- at en nedgang i kvoten i den størrelsesorden, som ICES foreslår, vil dræbe det kystnære og skånsomme fiskeri i den vestlige Østersø.
- Endvidere foreslår FSK et forbud mod trawlfiskeri og for øvrigt fiskeri foregående på gydepladser, som findes på dybder mere end 20 meter i februar og marts, i område 22 og 23.
- Det skånsomme fiskeri bør således efter foreningens opfattelse tilgodeses med en større andel af kvoten i den vestlige Østersø

Marine Ingredients Denmark (MID) har udtrykt generel bekymring for, at F_{MSY} målet for brisling har ændret sig flere gange de senere år, hvilket indebærer stor TAC-variation. Der blev dog udtrykt tilfredshed med, at det for 2017 indebærer en væsentlig stigning i TAC.

Danmarks Sportsfiskerforbund (DSF) understreger, at der bør tages højde for usikkerheden om lystfiskernes påvirkning af torskebestanden, når reguleringen fastlægges. DSF foreslår følgende:

- Mindstemålet for torsk i Østersøen sættes op til 45 cm for rekreative fiskere.
- I område 24 bør fiskeriet forbydes på dybt vand, det vil sige dybere end 20 meter, i de seks uger hvor torsken gyder. Forbuddet skal gælde alt fiskeri.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) bemærker, at det er uhensigtsmæssigt at underlægge torskefiskeri i område 23 i Øresund samme restriktioner, som i områderne 22 og 24. DN fastslår, at Øresunds torskefiskeri bør holdes uden for de foreslåede restriktioner.

Dansk Amatørfiskerforening (DAFF) kan DAFF ikke støtte en særskilt begrænsning i antallet af torsk (bag limit) for det rekreative fiskeri.

En række organisationer Dansk Ornitologisk Forening, Danmarks Naturfredningsforening, WWF, Greenpeace, Levende Hav, The Fisheries Secretariat, Oceana og Pew har fremsendt et fælles brev til Miljø- og Fødevareministeriet, hvor der opfordres til at følge den biologiske rådgivning for samtlige arter, og især for torsk i den vestlige Østersø.

Andre EU-landes holdninger

Formandskabet lægger op til politisk enighed på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 10. oktober 2016. Der må forudses meget vanskelige forhandlinger særligt om fiskerimulighederne for torsk.

Regeringens holdning

Regeringen kan generelt støtte hensigten om fortsat at sikre et bæredygtigt fiskeri og noterer sig med tilfredshed den positive udvikling for brisling, rødspætte og flere af sildebestandene, idet man samtidig er særdeles bekymret for situationen for torsk i begge forvaltningsområder, dog i særdeleshed for torsk i den vestlige Østersø.

Som generelt princip kan regeringen tilslutte sig, at kvoterne i Østersøen fastsættes på grundlag af videnskabelig rådgivning, målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY) i henhold til reformen om den fælles fiskeripolitik og forvaltningsplaner.

Regeringen har noteret sig, at den vestlige torskebestand fortsat er under målsætningen for bæredygtig udnyttelse med udsigt til en markant reduktion i TAC for denne bestand, og dermed også alvorlige økonomiske konsekvenser for de berørte fiskere. Regeringen finder, at de negative økonomiske konsekvenser i en vis udstrækning kan afhjælpes ved i år at fravige principperne for rådgivningen ved bl.a. at udsætte opnåelse af målsætningen om at nå MSY i 2017. Regeringen forudsætter således en betydeligt mere begrænset reduktion i TAC end rådgivningen lægger op til ud fra socio-økonomiske hensyn.

Regeringen forudsætter ligeledes en mere begrænset reduktion i TAC for torsk i den østlige Østersø, end rådgivningen lægger op til.

Regeringen arbejder for, at TAC for torsk i henholdsvis den østlige og vestlige Østersø fastsættes efter en ensartet metode i forhold til enten bestands- eller forvaltningsområdetilgang, og at relativ stabilitet opretholdes.

Regeringen kan som udgangspunkt støtte Kommissionens forslag til TAC for de bestande, som det foreliggende forslag omfatter for brisling, sild, rødspætte og laks.

I forlængelse heraf, kan regeringen tilslutte sig en fælles henstilling om supplerende tiltag for torsk, forudsat at lukkeperioderne tidsbegrænses, og at der gives de nødvendige undtagelser for mindre fartøjer og/eller kystnære fiskerier (herunder dybdebegrænsning på 20 meter).

Endvidere arbejder regeringen for, at område 24 undtages og regeringen er indstillet på at overveje andre foranstaltninger for det rekreative fiskeri, afhængigt af TAC for torsk i den vestlige Østersø.

Forslag til spørgsmål

- Kan ministeren redegøre for, hvorfor nogle af kvoterne i høj grad svinger fra år til år, herunder brisling? Ændres datagrundlaget i så høj grad?
- Hvilke tiltag (udover begrænsede kvoter og lukkedage) sætter man i værk for at forbedre torskebestanden i Østersøen, hvor torskene ikke trives optimalt?

2. Konsultationer mellem EU og Norge om fiskerimuligheder for 2017

Hvad handler sagen om?

Fiskerisamarbejdet mellem EU og Norge er baseret på en rammeaftale, og parterne har siden 1978 indgået to årlige kvote-aftaler ("protokoller") for fiskeriet om fælles bestande i Nordsøen og i Skagerrak. Der er tale om aftaler, som sikrer en fælles forvaltning af de vigtigste bestande i de to farvande.

Første runde af konsultationerne mellem EU og Norge finder sted den 8.-10. november 2016 i København, mens anden runde er fastsat til den 28. november-2. december 2016 i Bergen.

Hvad skal der ske på rådsmødet?

Forberedelse af konsultationer mellem EU og Norge er på dagsordenen for rådsmødet den 10. oktober 2016 for at identificere og drøfte væsentlige emner i de forestående konsultationer med Norge om fastlæggelse af fiskerimuligheder for 2017.

Tidligere behandlet i Europaudvalget?

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Europaudvalget.

Hvad betyder det for danske interesser?

Danske fiskere fanger en betydelig del af de danske EU-kvoter i norsk zone. Aftalen med Norge er den fiskeriaftale, der har størst betydning for dansk fiskeri. Væsentlige ændringer i fangstmulighederne vil derfor have betydning for fiskerierhvervets økonomi. Fiskerimulighedernes størrelse har selv sagt også afledte erhvervsøkonomiske konsekvenser for forarbejdningsindustrien.

Sagens substans

Fiskerisamarbejdet mellem EU og Norge er baseret på en rammeaftale, og parterne har siden 1978 indgået to årlige kvote-aftaler ("protokoller") for fiskeriet på fælles bestande i Nordsøen og i Skagerrak. Der er tale om aftaler, som sikrer en fælles forvaltning af de vigtigste bestande i de to farvande.

Aftalerne mellem EU og Norge regulerer forvaltningen af de 7 fælles bestande i Nordsøen (torsk, kuller, sej, hvilling, rødspætte, sild og makrel) og Skagerrak (torsk, kuller, hvilling, rødspætte, rejer, sild og brisling). EU og Norge fastsætter i fællesskab en samlet TAC (den samlede tilladte fangstmængde) for disse bestande, der fordeles til hver part efter en fast fordelingsnøgle. Der er for torsk, kuller, hvilling, sej og sild aftalt langsigtede forvaltningsplaner eller fælles forvaltningsprincipper, der løbende vil skulle tilpasses, bl.a. i lyset af EU's målsætning om en fiskeridødelighed på MSY-niveau (maksimalt bæredygtigt udbytte) senest i 2020.

Af de fælles forvaltede bestande er særligt torsk, rødspætte, kuller, mørksej, rejer og sild af **betydning for Danmark**. Ligeså er fiskeriet efter havtaske, jomfruhummer og "andre arter" i norsk farvand, hvor Danmark har hovedparten af EU's kvote.

Af betydning for fiskeriaftalen er også de multilaterale forhandlinger mellem EU, Norge, Island og Færøerne om forvaltningen af blåhvilling, sild (atlantiskandinavisk) og makrel. EU, Norge og Færøerne indgik i marts 2014 efter flere års konflikt en 5-årig aftale om fastsættelse af TAC for makrel og fordeling heraf. Island har ikke tiltrådt aftalen. De senere år har kyststaterne ikke opnået enighed om fordelingen af hverken atlantiskandinavisk sild eller blåhvilling, og der foreligger således ingen aftaler om fordeling. I forhandlinger, som vil finde sted i oktober-november 2016, vil man forsøge at få aftaler i stand med alle parter gældende fra 2017.

Høringssvar

Sagen har været i høring.

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO) fremhæver:

- at balancen i forhold til udveksling af arktisk torsk skal fastlægges omkring 600.000-700.000 tons,
- at kvoten på havtaske i norsk zone forøges.

- Ift. fælles bestande, at der er behov for at rydde op i forvaltningsstrategierne, så de opdateres og reelt bliver langsigtede strategier.
- For så vidt angår rødspætte i Skagerrak og Nordsøen hilser foreningen den fordeling, som en enstemmig arbejdsgruppe mellem EU og Norge har foreslået, velkommen.

Danmarks Pelagiske Producentorganisation (DPPO) bemærker i forhold til sild i Nordsøen, at der er behov for at opdatere forvaltningsstrategien.

Marine Ingredients Denmark (MID) anfører, at man ikke ønsker at overføre brisling til Norge.

Regeringens holdning

Det er af grundlæggende betydning, at EU-Norge-forhandlingerne om fiskerimulighederne i 2017 afsluttes i 2016, så fiskeriet i norsk zone kan påbegyndes fra årets begyndelse. Dette gælder uafhængigt af andre forhandlinger.

Regeringen er positiv over for en drøftelse i Rådet om retningslinjer for EU's forhandlingsposition forud for forhandlingerne med Norge. Regeringen støtter fastsættelse af kvoterne for 2017 på grundlag af videnskabelig rådgivning, målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte(MSY) i henhold til reformen af den fælles fiskeripolitik samt forvaltningsplaner.

Regeringen lægger vægt på, at der i forhandlingsløsningerne tages højde for, at tredje del af EU's udsnidsforbud omfattende visse nye arter/fiskerier i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat indføres gradvist fra 1. januar 2017.

Regeringen lægger vægt på, at TAC tilpasses med en kvotetilskrivning (opjustering af kvoterne), svarende til udsnidet fra den del af fiskerierne, som bliver omfattet af landingsforpligtelsen i 2017, og at man i den forbindelse tager højde for forskelle i discardrater mellem farvandsområderne, således at disse forskelle afspejles i kvotetilskrivningen for de respektive forvaltningsområder.

Regeringen arbejder for, at balancen i den gensidige udveksling af fiskerimuligheder tilvejebringes ved, at EU ikke køber den fulde mængde torsk i Barentshavet, som Norge, jf. EØS-aftalen, er forpligtet til at tilbyde EU, og at betalingen herfor overvejende sker ved overførsler fra farvandsområder uden for Nordsøen.

Regeringen arbejder for at optimere de traditionelle fiskerimuligheder efter blandt andet havtaske, jomfruummer, lange og "andre arter" i norsk zone.

Regeringen finder, at en vis stabilitet og dermed forudsigelighed er at foretrække ved fastlæggelse af flerårige forvaltningsplaner frem for udelukkende at gå efter en kortsigtet maksimering af udbyttet.

Regeringen arbejder for, at der ved fordelingen af den nye TAC for rødspætte mellem Nordsøen og Skagerrak tages passende hensyn til, at kvoten i Skagerrak i de senere år relativt set ikke er steget i samme omfang som kvoten i Nordsøen.

Regeringen lægger vægt på mulighed for et fortsat fiskeri henover grænsen mellem EU og norsk zone i Skagerrak.

Regeringen arbejder for, at der snarest muligt fastsættes en passende foreløbig EU-TAC for sperling under hensyntagen til den biologiske rådgivning fra 1. november og resten af året, så der undgås et stop i fiskeriet midt i sæsonen.

3. Forberedelse af det 25. årsmøde i Den Internationale Kommission for bevarelse af Tunfiskebestanden i Atlanterhavet (ICCAT), Vilamoura, Portugal, den 14. - 21. november 2016

Hvad handler sagen om?

EU er medlem af Den Internationale Kommission for bevarelse af Tunfiskebestanden i Atlanterhavet (ICCAT), som er ansvarlig for bevaring af tun og tunlignende arter i Atlanterhavet og Middelhavet. Blandt EU's medlemsstater fisker bl.a. en række sydeuropæiske middelhavslande i området. ICCAT afholder sit årsmøde den 14.-21. november 2016.

Hvad skal der ske på rådsmødet?

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet den 10. oktober 2016 med henblik på udveksling af synspunkter.

Tidligere behandlet i Europaudvalget?

Sagen har ikke tidligere været forelagt Europaudvalget.

Sagens substans

En ny flerårig genopretningsplan for almindelig tun i det østlige Atlanterhav og Middelhavet er netop vedtaget med Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2016/1627. Formålet med den nye forordning har bl.a. været at konsolidere teksten i den tidligere forordning på baggrund af henstillinger vedtaget i ICCAT og at sikre en ensartet og effektiv anvendelse af foranstaltningerne i EU.

Forhandlingsmandat

Rådet vedtog i en afgørelse af 8. juli 2014 et mandat til Kommissionen med fastlæggelse af EU's holdning på det årlige møde, herunder særlige møder, i ICCAT. Ifølge principperne i mandatet, skal EU inden for rammerne af ICCAT bl.a.:

- Forvalte ressourcerne i henhold til forsigtighedsprincippet og målene i forbindelse med det maksimale bæredygtige udbytte som fastsat i den fælles fiskeripolitik.

- Søge synergi med den politik som EU følger som led i sine bilaterale fiskeriforbindelser med tredjelande, og sikre sammenhæng med sine øvrige politikker.
- Tilstræbe at skabe lige betingelser for EU's fiskeriflåde inden for ICCAT baseret på de samme principper og standarder som dem, der gælder efter EU-retten, og fremme ensartet gennemførelse af henstillinger.

Sidste års møde

På årsmødet i 2015 blev der vedtaget en række EU-forslag med henblik på at opnå et mere bæredygtigt tunfiskeri, bl.a.:

- Beslutning om at følge et EU-forslag om en ramme for udviklingen af fangstkontrolregler og evaluering af forvaltningsstrategi samt for en specifik fangst kontrol regel for nordlig hvid tun.
- Vedtagelsen af en bevarelsesforanstaltning for sildehaj.
- En samlet pakke for beskyttelses - og forvaltningsforanstaltninger for storøjet tun. Foranstaltningerne omfatter en reduktion af den samlede tilladte fangstmængde samt foranstaltninger til at reducere dødeligheden af ungfisk.
- Vedtagelse af et elektronisk fangstdokumentationssystem for blåfinnet tun, der vil være et centralt redskab til bevarelse af arten.

Det kommende møde

På det kommende årsmøde i ICCAT forventes bl.a. drøftet forvaltningen af forskellige vigtige ICCAT-arter samt arbejdet om ændring af ICCAT-konventionen. For så vidt angår en ændring af konventionen, var der også fremskrift ved mødet i 2015, men enkelte spørgsmål udestår stadig.

Regeringens holdning

Regeringen støtter generelt bestræbelserne på at sikre et bæredygtigt fiskeri efter tun og andre bestande inden for ICCAT's forvaltningsområde.

4. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådet forordning om de finansielle regler vedrørende Unionens almindelige budget og ændringer af forordning (EU) nr. 2012/2002, Europa-Parlament og Rådets forordninger (EU) nr. 1296/2013, nr. 1301/2013, nr. 1303/2013, nr. 1304/2013, nr. 1305/2013, nr. 1306/2013, nr. 1307/2013, nr. 1308/2013, nr. 1309/2013, nr. 1316/2013, nr. 223/2014, nr. 283/2014, nr. 652/2014, og Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 541/2014 (landbrugsdelen) - KOM (2016) 0605

Hvad handler sagen om?

Kommissionen har sammen med sit forslag til midtvejsevalueringen af EU's flerårige finansielle ramme for 2014-2020 fremsat forslag til ændring af en række sektorretsakter, som berører landbrugsområdet. Forslaget forventes ifølge regeringen at kunne bidrage til en vis administrativ forenkling samt øgede

muligheder for anvendelse af finansielle instrumenter herunder indkomststabilisering i landdistriktspolitikken.

Hvad skal der ske på rådsmødet?

Kommissionen/formandskabet vil præsentere det nye samleforslag.

Hvad betyder det for danske interesser?

Regeringen fremhæver i sin konsekvensanalyse, at enkelte af forslagene kan medføre lempelser af de administrative byrder for landbrugene, og derfor have positive erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Forslag om fjernelse af støttelofter for ordningen unge landbrugere kan medføre, at ca. 1.100 unge landbrugere kan modtage støtte til dobbelt så mange arealer, svarende til ca. 50.000 hektar ekstra, estimeret på basis af 2016 data. Dette estimeres at kunne medføre et yderligere støttebeløb omfordelt fra den direkte støtte på i alt 30 mio. kr. til disse landbrugere.

Tidligere behandlet i Europaudvalget?

Sagen har ikke tidligere været forelagt Europaudvalget.

Sagens substans

Nedenfor gennemgås de af Kommissionen foreslåede ændringer af retsakter på landbrugsområdet, som er fremsat sammen med midtvejsevalueringen af EU's flerårige finansielle ramme for perioden 2014-2020.

Ændring af forordning 1303/2013 om fælles bestemmelser for strukturfondene

- Udvidelser af fondenes anvendelsesområde samt øget fleksibilitet
I forhold til lokale aktionsgrupper gøres det lettere at anvende midler fra flere af struktur- og investeringsfondene til et givent projekt.
- Lempelse af krav om korrektion af tilskud i tilfælde af, at der genereres nettoindtægter under projektgennemførelsen, eller efter projektet er gennemført
Den eksisterende undtagelse for støtte ydet under Landdistriktsfonden udvides til også at omfatte støtte fra Den Europæiske Hav- og Fiskerifond. Det foreslås med tilbagevirkende kraft pr. 1. januar 2014.
- Forvaltningsmyndighedens funktioner (kun Den Europæiske Hav- og Fiskerifond)
Kommissionen foreslår ændringer i bestemmelserne vedrørende forvaltningsmyndighedens opgaver i forhold til forvaltning og administrativ kontrol af standardomkostninger. Dette forslag gælder kun for Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og strukturfondene.

Ændring af forordning 1305/2013 om landdistriktsudvikling

- Udvælgelseskriterier (prioriteringskriterier)
Det foreslås, at det undtagelsesvist skal være muligt at fravige kravet om anvendelse af udvælgelseskriterier til prioritering af

projektstøtteansøgninger, herunder for ordninger til genopretning af skader i landbrug og skovbrug.

– Finansielle instrumenter og risikostyring

I landdistriktsforordningen findes foranstaltninger, som kan anvendes som indkomststabiliseringsredskab i form af en gensidig fond til støtte for de landbrugere, som står over for en alvorlig nedgang i deres indkomst. Med forslaget foreslås en række ændringer med henblik på at øge anvendelsen af disse instrumenter i landdistriktsprogrammerne.

– Støtteberettigelse af pludselige socioøkonomiske ændringer

Det foreslås, at støtteberettigelse af udgifter i forbindelse med naturkatastrofer udvides til også at omfatte andre katastrofeshændelser og pludselige socioøkonomiske ændringer for eksempel som følge af migration, samt at også udgifter, som opstår efter den pludselige hændelse, er støtteberettigede.

– Bedrifts- og erhvervsudvikling for yngre landbrugere

Der foreslås ændrede støttebetingelser for støtte til bedrifts- og erhvervsudvikling for yngre landbrugere, for eksempel således at unge landmænd kan få støtte til etablering såvel ved etablering alene eller sammen med andre landmænd. Støtten vil også kunne ske i form af finansielle instrumenter.

– Investeringsstøtte

Hvis støtten ydes i form af finansielle instrumenter foreslås det, at også støtten også kan ydes i relation til produkter ud over de landbrugsprodukter, som fremgår af bilag I til traktaten, såfremt investeringen bidrager til prioriteter for landdistriktspolitikken.

Ændring af forordning 1306/2013 om finansiering af den fælles landbrugspolitik

– Fastsættelse af tilpasningssats for finansiell disciplin

Det foreslås, at Kommissionen ikke længere skal inddrage Europa-Parlamentet og Rådet ved fastlæggelse af den årlige tilpasningssats, men at dette i stedet sker via en rådgivningskomiteprocedure. I det nuværende regelsæt vil rådgivningskomiteproceduren også blive anvendt, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet ikke har fastlagt årets tilpasningssats senest den 30. juni i et givet år.

– Udnyttelse af midler i landdistriktsprogrammet

Medlemsstaterne vil med forslaget få op til fire i stedet for tre år til at begrunde over for Kommissionen, hvis der er uforbrugte midler på landdistriktsprogrammet.

– Tilbagebetaling af uretmæssigt udbetalt støtte

Hvis det ikke inden for tidsfristen (4 eller 8 år) lykkes at opkræve beløbet, deler Kommissionen og medlemsstaten på nuværende tidspunkt udgiften. Med forslaget vil hele udgiften skulle dækkes af medlemsstaterne.

– Støttereduktion i forbindelse med manglende opfyldelse af kriterierne for støtte

Forslaget tilføjer og præciserer, at når der er tale om nationale eller fællesskabsregler om offentligt udbud, så skal reduktionen af støtten ske ud fra, hvor alvorlig den manglende overholdelse af reglerne er.

Ændring af forordning 1307/2013 om direkte støtte

- Aktive landbrugere
Kommissionen foreslår, at medlemsstaterne med virkning fra 2018 kan lempe eller fravælge kravet om, at direkte støtte kun kan ydes til aktive landbrugere.
- Støtte til unge landbrugere
Kommissionen foreslår at ophæve et støtteloft under ordningen for unge landbrugere. Således at medlemsstater kan udbetale støtte til hele den unge landbrugers bedrift, og ikke længere er begrænset til maksimalt 90 hektar pr. ansøger.
- Koblet støtte
Kommissionen foreslår en generel hjemmel til, at Kommissionen i tilfælde af markedsbalancer midlertidigt kan afkoble støtte, som ydes i forhold til produktionen, hvilket kan mindske produktionen.

Ændringen af forordning 1308/2013 om den fælles markedsordning for landbrugsprodukter:

- Udvidelse af støtteberettigede tiltag i frugt- og grøntsagssektoren
Det foreslås, at rådgivning tilføjes som støtteberettiget foranstaltning. Det foreslås videre, at rådgivning skal kunne støttes som kriseforanstaltning i medlemsstater, hvor få producenter er medlemmer af producentorganisationer, hvorved EU-støtten kan udgøre 100 % mod normalt 50 %.
- Adgang til at yde national støtte i frugt- og grøntsagssektoren
Adgangen til at yde supplerende national støtte i områder, hvor graden af organisering i producentorganisationer er særligt lav, foreslås ændret, således at 14 på forhånd udpegede medlemsstater vil kunne yde supplerende national støtte uden Kommissionens forudgående mellemkomst. Listen over medlemsstater tilføjes som et bilag til forordningen. Bilaget vil blive revideret hvert femte år. Den nuværende mulighed for få refunderet den supplerende nationale støtte i fjernes.

Ændring af forordning 652/2014 om finansiering i tilknytning til fødevarekæden mv.

- Her er tale om en mindre ændring i de bestemmelser, der regulerer eksempelvis EU-finansiering af vaccinationsprogrammer. EU-finansieringen af flerårige programmer kan ske i årlige rater i visse tilfælde, og forslaget udvider denne mulighed.

Høringssvar

Sagen har været i høring.

Landbrug & Fødevarer (L&F)

L&F understreger, at det på nuværende tidspunkt er uklart, hvilke konsekvenser de mange små og store forslag har. Følgende kan opsummeres fra L&F's kommentarer:

- Landbrug & Fødevarer er bekymret over forslaget om at udvide anvendelsesområdet en række af midlerne under de forskellige programmer der giver landbrugsstøtte, så bl.a. så en del af midlerne kan bruges til projekter der relatere sig til migration eller investeringer i mere bred forstand, end kun i landbruget
- Forslaget om muligheden for at overføre midler fra de europæiske investerings- og strukturfonde til eksempelvis den europæiske fond for strategiske investeringer (EFSI) kan ikke støttes af Landbrug & Fødevarer, så længe det ikke kan sikres, at midlerne øremærkes til formål inden for den fælles landbrugspolitik.
- Ift. forslaget om brug af finansielle instrumenter under det danske landdistriktsprogram forudsætter ifølge Landbrug & Fødevarer en nærmere analyse af behovet i Danmark, hvor man i dag har velfungerede instrumenter uden for EU's landbrugspolitik som for eksempel Vækstfonden.
- Ift. forslaget om justeringer af de indkomststabiliserende værktøjer fastslår L & F, at dette ikke får direkte effekt for danske landmænd, da disse for nuværende ikke er en del af det danske landdistriktsprogram.

Økologisk Landsforening fremhæver:

- at det ville være givtig, med ændringer til arealtilskuddet, der med fordel kan udbetales på baggrund af bedriftens matrikulerede areal eksklusiv befæstede arealer og arealer med bygninger, moser og skove
- at der er behov for at anse arealer afsat til fjerkræ og svin som tilskudsberettigede, uanset at de er beplantet med buske og træer.
- at tilbagebetalingsreglerne bør justeres, så landmanden kan ændre dispositioner på arealet for at give plads til natur uden at blive stillet overfor tilbagebetalingskrav.

DyreværnsOrganisationernes SamarbejdsOrganisation (DOSO) mener, at samtlige ændringer samt nye regler for administration og kontrol med finansielle instrumenter skal indeholde krav om, at al offentlig støtte og budgetgarantier udelukkende gives til projekter, der fremmer gunstig udvikling af velfærd for dyr, samt biodiversitet og offentlig sundhed.

EP'S holdning

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke, men Europa-Parlamentet er medlovgiver i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure.

Regeringens holdning

Regeringen lægger vægt på, at forhandlingerne om landbrugsdelen ikke foregriber midtvejsevalueringen af den flerårige finansielle ramme for 2014-2020 samt forhandlingerne om finansforordningen, idet regeringen arbejder for,

at den fælles landbrugspolitik moderniseres for at underbygge en markedsorienteret og konkurrencedygtig landbrugssektor. Regeringen arbejder for reel forenkling for landbrugere og landdistrikter samt i administrationen igennem ændringer i såvel de grundlæggende basisforordninger som i gennemførelsesbestemmelser. Fra regeringens side er der fokus på proportionalitet mellem kontrolkravene (herunder sanktioner og støtte reduktioner), administrationsomkostningerne og den reelle risiko for EU-budgettet.

Regeringen støtter forslagene til forenkling af den direkte støtte i forhold til definitionen af aktiv landmand og større fleksibilitet i relation til støtte til unge landbrugere. Regeringen støtter yderligere forenkling af landdistriktpolitikken, idet instrumenter til risikostyring og finansielle instrumenter bør respektere reglerne i grøn boks i WTO-regi. Regeringen arbejder for yderligere forenkling under markedsordningen. Regeringen arbejder for reel forenkling af den horisontale forordning og finder ikke, at forslagene om finansiell disciplin og tilbagebetaling medfører forenkling for landmænd eller medlemsstaternes administration.

Forslag til spørgsmål

- Hvilken økonomisk betydning vurderer Ministeren, at Kommissionens forslag til midtvejsevaluering vil få for landbruget?
- Vil Ministeren uddybe, hvad det er for administrative lettelser for landbruget, der vil være resultatet af Kommissionens forslag?

FF 5. Forslag til Kommissionens gennemførelsesbeslutning om markedsføring af frø af genetisk modificeret majs Bt11 til dyrkning (komitesag)

Hvad handler sagen om?

Sagen handler om at godkende en ansøgning om tilladelse til markedsføring af frø fra den genetisk modificerede majs Bt11 med henblik på dyrkning i 11 af EU's medlemsstater.

Hvad skal der ske på rådsmødet?

Forslaget er ikke på Rådets dagsorden, men skal til afstemning i en særlig komite den 14. oktober 2016 under det såkaldte udsætningsdirektiv. Forslaget behandles i komiteen efter en såkaldt undersøgelsesprocedure. Det betyder, at hvis et kvalificeret flertal i komiteen udtaler sig negativt om ansøgningen, kan Kommissionen ikke umiddelbart vedtage forslaget. Kommissionen kan dog inden for to måneder forelægge komiteen et revideret forslag eller inden for en måned henvise forslaget til behandling i et særligt appeludvalg. Hvis et kvalificeret flertal i appeludvalget vedtager en negativ udtalelse, falder forslaget. Hvis appeludvalget udtaler sig positivt om forslaget eller ikke afgiver nogen udtalelse, kan Kommissionen vedtage det.

Tidligere behandlet i Europaudvalget?

Sagen er ikke tidligere behandlet i Europaudvalget.

Hvad betyder det for danske interesser?

Danmark har sammen med 18 andre EU-lande bedt om en såkaldt geografisk dyrkningsundtagelse for majs Bt11. Så en tilladelse til markedsføring i EU kommer ikke til at gælde for Danmark. Uanset dyrkningsundtagelsen vil regeringen dog stemme imod forslaget, hvis ikke forslagets isolationsafstand ændres fra 5 til 20 meter, da EU bør følge de faglige vurderinger den europæiske fødevarerikkerhedsmyndighed EFSA.

Sagens substans

Sagen handler om en ansøgning fra landbrugsvirksomheden Sygenta om tilladelse til markedsførings af frø til den genetisk modificerede majs Bt11. Majsen har fået indsat et toksin-gen, som gør at planten er resistent over for bl.a. skadedyret majshalvmøl samt et gen, som gør at planten kan tåle glyfosinatholdige sprøjtemidler. Sidstnævnte gen er dog kun et markørgen, så en EU-markedsføringstilladelse vil ikke omfatte brug af glyfosinat i dyrkningen af Bt11-majsen. Tilladelsen vil dog ikke betyde, at majsen bliver tilladt i Danmark idet, Danmark sammen med 18 andre EU-lande har bedt om en såkaldt geografisk dyrkningsundtagelse for majs Bt11.

Forslaget indeholder bl.a. en række specifikke krav til dyrkningen af Bt11-majsen for at mindske risikoen for, at skadedyrene udvikler resistens over for det toksiske protein cry 1Ab, men også for at begrænse de mulige skader på f.eks. truede sommerfugle. Forslaget kræver derfor, at der skal være mindst 5 meter fra en mark med Bt11-majs til beskyttede naturområder. Afstanden skal forhindre, at der lander så mange Bt11-majs på de vilde planter i naturområdet, at de bliver giftige at spise for eksempelvis sommerfuglelarver. I forslaget kræves der også, at der skal være såkaldte refugier af konventionel majs i tilknytning til større områder med Bt11-majs, så man kan modvirke at skadedyrene udvikler resistens mod den genetisk modificerede majs.

Endelig indeholder forslaget krav om overvågning af de miljømæssige effekter i henhold til en særskilt miljøovervågningsplan. Det skal dels sikre en generel overvågning for uventede skadevirkninger på miljøet, dels en målrettet overvågning, hvor man indsamler skadedyr og opgør deres resistens.

Kommissionen har med sit forslag valgt ikke at følge anbefalingen fra den europæiske fødevarerikkerhedsmyndighed EFSA som i 2011 anbefalede en isolationsafstand på 20 meter fra Bt11-majs til beskyttede naturområder. EFSA bekræftede dette i en vurdering fra 2015. Men vurderer i øvrigt, at markedsføring af Bt11-majs til dyrkning ikke forventes at medføre skadevirkninger for mennesker eller dyrs sundhed eller for miljøet. Bt11-majsen har i øvrigt været godkendt til brug i fødevarer og foder i hele EU siden 2010. Danmarks Miljøundersøgelser (DCE) foretog i 2003 en risikovurdering af Bt11-majsen. Man konkluderede dengang, at der vil være ingen eller kun ubetydelige

miljømæssige risici for plante- og dyreliv ved dyrkning af denne majs. Der var dog brug for overvågning af mulige langtidsvirkninger på jordbundsdyr, ligesom der kunne være en lille risiko for, at pollespredning til sjældne sommerfuglearters fødeplanter kunne have negative effekter for disse i forvejen truede arter. DCE foretog den 5. september 2016 en revurdering af miljørisikoen for Bt11-majsen. DCE fastslår her, at der ikke er brug for at opretholde en specifik overvågning af langtidsvirkningerne på jordbundsdyr, idet disse er ubetydelige og langt mindre end, end hvis bekæmpelsen sker med insekticider. For så vidt angår beskyttelsen af sommerfugle er vurderingen fra DCE uændret. DCE anbefaler her, at der opretholdes en isolationsafstand på 20 meter til beskyttede naturområder, hvis Bt11-majsen skulle dyrkes i et område som det danske, hvor sommerfuglebestandene ofte er små og ekstra følsomme over for påvirkninger.

NaturErhvervsstyrelsen vurderer på denne baggrund, at uanset, at markedsføringstilladelsen ikke kommer til at gælde for Danmark, er det af afgørende betydning, at isolationsafstanden til beskyttede områder i Kommissionens forslag ændres fra 5 meter til 20 meter.

Høringssvar

Forslaget har været i høring på høringsportalen, §2-udvalget (landbrug) og Miljøspecialudvalget, hvor der er indkommet følgende bemærkninger:

Miljøorganisationen NOAH opfordrer indtrængende den danske regering til at stemme nej til forslaget også selvom Danmark har fået dyrkningsundtagelse. En tilladelse til GMO-dyrkning i Europa vil ifølge NOAH udgøre en trussel mod det økologiske jordbrug. NOAH finder, at kravene til dyrkning af majs Bt11 er utilstrækkelige, herunder at der kun skal plantes refugier omkring marker med majs Bt11, hvis disse er over 5 ha. NOAH finder videre, at en sikkerhedsafstand på 5 meter til særligt beskyttede naturområder er helt utilstrækkeligt. NOAH påpeger videre, at der stadig er stor usikkerhed om, hvordan majs Bt11 påvirker omgivelserne, jordens mikroliv og det akvatiske økosystem, og det ikke er bevist, at lang tids indtagelse af majs Bt11 ikke kan have negativ virkning på mennesker og dyr.

NaturErhvervsstyrelsen bemærker hertil, at for så vidt angår refugier, så indebærer forslaget, at der tillige skal plantes refugier, hvis der ligger en samling af marker med majs Bt11 eller andre genetisk modificerede majs med Bt-egenskaben (eksempelvis MON 810 eller 1507, hvor der også er ansøgninger om dyrkning under behandling i EU-systemet), der tilsammen er større end 5 ha uanset størrelsen af den enkelte mark eller bedrift. For så vidt angår den omtalte isolationsafstand til beskyttede naturområder, så har DCE anbefalet, at den øges til 20 m, hvis majs Bt11 skulle dyrkes i et område som det danske. For så vidt angår bemærkningen om indtagelse af majs Bt11, skal det bemærkes, at majs Bt11 har været godkendt i EU til anvendelse i fødevarer og foder siden 2010. Det foreliggende forslag omhandler alene dyrkning.

Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at Danmark stemmer for Kommissionens forslag i lyset af, at EFSA i gentagne videnskabelige vurderinger har fastslået,

at dyrkning af majs Bt11 ikke udgør nogen risiko for mennesker eller dyrs sundhed eller for miljøet, herunder non-target organismer. Landbrug & Fødevarer beklager, at Danmark er undtaget fra ansøgningen, men finder det ikke må afholde den danske regering fra at muliggøre dyrkning af genetisk modificerede afgrøder i andre lande. Landbrug & Fødevarer opfordrer endvidere Miljø- og Fødevareministeriet til at afdække årsagen til, at Kommissionen afviger fra de af EFSA anbefalede afstandskrav til naturområder, herunder om det er en vurdering af det nødvendige sikkerhedsniveau i de medlemsstater, som er omfattet af ansøgningen.

Økologisk Landsforening mener ikke, at der skal gives tilladelse til at dyrke de pågældende majstyper i EU uanset, at dyrkningen ikke kan finde sted i Danmark. Foreningen mener desuden, at dyrkning af genetisk modificerede afgrøder udgør en risiko for kontaminering af konventionelle samt økologiske (ikke-genetisk modificerede) afgrøder og gør det vanskeligere at omlægge jorden til økologisk dyrkning. Denne risiko forekommer hele vejen fra dyrkning til forarbejdning. Det skal ifølge Økologisk Landsforening være et frit valg, om en landmand vil dyrke GMO, og det er det ikke, hvis landmanden risikerer kontaminering. GMO-dyrkning i andre lande vil gøre det sværere at købe GMO-frit foder. GMO-dyrkning i et land vil kunne øge presset for på et senere tidspunkt at tillade dyrkning i et af de lande, der ikke har tilladt dyrkning. For majs Bt11s vedkommende er "forbuddet" ifølge foreningen svagt, eftersom det hviler på en aftale med udbyderen om ikke at søge dyrkningsundtagelse i Danmark.

NaturErhvervstyrelsen bemærker hertil at for så vidt angår risikoen for kontaminering af GMO foder, at økologisk foder i forvejen er underlagt regler og kontrol for at sikre GMO-frit foder til økologiske landbrug. For så vidt angår sandsynligheden for pres for dyrkning af GMO'er, har Folketingets praksis siden 1990'erne været at vurdere GMO sager sag for sag. Derfor kan det ikke udelukkes, at der på et senere tidspunkt kommer nye GMO-produkter, som kan give anledning til dyrkning i Danmark. Det vil i henhold til forslaget ikke være tilladt at dyrke majs Bt11 i Danmark, som følge af, at ansøgeren tidligere i ansøgningsforløbet frivilligt har accepteret de omtalte geografiske dyrkningsundtagelser. Denne accept af Danmarks anmodning om dyrkningsundtagelse kan ikke tilbagekaldes af ansøgeren.

DI Fødevarer bemærker, at EFSA har konkluderet, at det med passende dyrkningsbetingelser er usandsynligt, at dyrkning af majs Bt11 vil give skadevirkninger på menneskers eller dyrs sundhed eller på miljøet. DI Fødevarer bemærker desuden, at ingen af de genmodificerede majstyper vil blive dyrket i Danmark, idet Danmark sammen med 18 andre medlemsstater har fået geografiske dyrkningsundtagelser på hele eller dele af deres territorier. På baggrund af ovenstående er det DI Fødevarers vurdering, at der er tilvejebragt tilstrækkelig dokumentation for at imødekomme ansøgningen. DI Fødevarer anbefaler derfor, at ansøgningen imødekommes uden forsinkelse.

Greenpeace bemærker, at risikovurderingerne for de tre omhandlede majs er ufuldstændig. Greenpeace bemærker videre, at der stadig er store huller i datagrundlaget, herunder eksempelvis i relation til eventuelle effekter på

mariehønebillen og akvatisk insektliv. Greenpeace bemærker endvidere, at internationale erfaringer viser, at regler for dyrkning og miljøovervågning ikke håndhæves og derfor er ineffektive. Greenpeace bemærker hertil, at dyrkningsbetingelser og miljøovervågning i dette perspektiv er utilstrækkelige og umulige. Greenpeace påpeger, at lande (medlemsstater) der ikke har fået dyrkningsundtagelser, ikke råder over nogle effektive foranstaltninger til at forhindre, at GMO spredes til ikke-GMO eller økologisk majs. Ifølge Greenpeace gælder det eksempelvis Spanien. Ifølge Greenpeace er nationale forbud utilstrækkelige til at imødegå de problemer, som dyrkningen af GMO-afgrøder indebærer. Problemerne kræver en europæisk, ikke kun en national reaktion. Greenpeace finder, at det er problematisk, at GM-majs kan krydse med teosinte. Greenpeace vil gerne have vurderet den mulige betydning af dette, inden der gives godkendelse til dyrkning af de tre GM-majs. Greenpeace bemærker slutteligt, at EU-Kommissionen fremlægger forslag om godkendelse af GMO-afgrøder, før fristen i Barroso-direktivet om håndtering af grænselandsproblemstillinger er udløbet.

NaturErhvervstyrelsen bemærker hertil, at for så vidt angår bemærkningerne om risikovurderingen vurderer DCE, at der er tilstrækkeligt med data til at kunne vurdere, at en eventuelt dyrkning af de tre majs, kan foregå med en ringe sandsynlighed for at dyrkningen vil medføre uacceptable effekter på natur og miljø, som en følge af de egenskaber der er indsat i de tre majs. Det er dog en forudsætning for denne vurdering, at isolationsafstandene i forslagene om godkendelse af de tre majs ændres til de af DCE anbefalede afstande på henholdsvis 20 meter (for majs Bt11 og majs MON810) og 30 meter (for majs 1507). For så vidt angår bemærkningerne om håndhævelse af betingelserne for dyrkning af de tre majs, herunder miljøovervågningen, skal det bemærkes, at tilsynet med disse betingelser vil påhvile henholdsvis Kommissionen og medlemsstaterne. I relation hertil forekommer det ikke hensigtsmæssigt at drage konklusioner på baggrund af internationale erfaringer, idet myndigheders tilsyn og kontrol på verdensplan ikke kan sammenlignes. I forhold til teosinte, da er teosinte er en vild slægtning til majs, som naturligt forekommer i Amerika, men som nu er begyndt at optræde som ukrudt i majsmarker i Frankrig og Spanien. Aarhus Universitet har tidligere vurderet, at forekomsten af teosinte er et landbrugsmæssigt - snarere end miljømæssigt problem – og primært for de berørte områder. Aarhus Universitet vurderer, at teosinte ikke kan vokse i Danmark. Kommissionen har, som også nævnt af Greenpeace, anmodet EFSA om en vurdering af teosinte-problematikken inden afstemningen i midten af oktober 2016. For så vidt angår bemærkningen om grænselandsproblematikken, skal det bemærkes, at det uanset direktivets forpligtelse til enhver tid vil være i de enkelte medlemsstaters interesse at foretage koordinering og gennemføre grænselandsaftaler vedrørende tilfælde, hvor aktiviteter i ét land kan have konsekvenser for nabolandet. Dette principielle spørgsmål er ikke blevet ændret ved, at der er indført en forpligtelse i direktivet.

Regeringens holdning

Regeringen finder overordnet, at forslaget handler om, hvorvidt de medlemsstater, der ønsker at dyrke majs Bt11, også skal have mulighed for at kunne gøre det.

Et enigt Folketing pålagde i Folketingsvedtagelse V83 fra 27. maj 2010 regeringen at arbejde for, at medlemsstaterne skal have mulighed for at træffe nationale afgørelser om dyrkning af genetisk modificerede afgrøder. Med direktiv 2015/412 er denne mulighed nu blevet realiseret i EU-lovgivningen. Danmark anmodede på denne baggrund om en national dyrkningsundtagelse for majs Bt11 efter en indstilling fra et flertal i Folketinget.

Andre medlemsstater har besluttet ikke at anmode om dyrkningsundtagelse og dermed at have mulighed for at dyrke majs Bt11 på deres territorium, såfremt forslaget vedtages. Regeringen finder som udgangspunkt, at disse medlemsstaters nationale beslutninger skal respekteres.

Regeringen bemærker samtidig, at EFSA vurderer, at dyrkning af majs Bt11 ikke vil give anledning til skadevirkninger med hensyn til mennesker eller dyrs sundhed eller for miljøet, og at forslaget indeholder en række krav til dyrkning af majs Bt11, som dels modvirker, at skadedyrene udvikler resistens, dels modvirker at der sker skader på ikke-målorganismer. Forslaget indeholder også en miljøovervågningsplan.

Regeringen bemærker endvidere, at DCA og DCE særskilt har vurderet, at dyrkning af majs Bt11 i andre medlemsstater ikke forventes at give afledte skadevirkninger i Danmark. Men regeringen bemærker også, at DCE finder, at isolationsafstanden skal være 20 meter i stedet for den foreslåede afstand på 5 meter. Regeringen finder desuden, at spørgsmålet om Kommissionens anvendelse af EFSA's vurdering er væsentligt, da det er EFSA's faglige vurdering, der bør være normerende for udformningen af forslaget, uantastet at en vedtagelse af forslaget vil medføre, at majs Bt11 ikke vil blive godkendt til dyrkning i Danmark.

Regeringen lægger på denne baggrund op til, at Danmark stemmer imod forslaget, medmindre forslagets isolationsafstand til beskyttede naturområder ændres fra 5 meter til 20 meter, der er i overensstemmelse med EFSA's og DCE's vurderinger.

Forslag til spørgsmål

- Hvorfor har Kommissionen valgt ikke at følge EFSA's faglige vurdering om at der bør være en sikkerhedsafstand på 20 meter fra Bt11-majs til beskyttede naturområder?
- Hvad er Ministerens forventninger til afstemningen i komiteen?

FF 6. Forslag til Kommissionens gennemførelsesbeslutning om markedsføring af frø af genetisk modificeret majs 1507 til dyrkning (komitesag)

Hvad handler sagen om?

Sagen handler om at godkende en ansøgning om tilladelse til markedsføring af frø fra den genetisk modificerede majs 1507 med henblik på dyrkning i 9 af EU's medlemsstater.

Hvad skal der ske på rådsmødet?

Forslaget er ikke på Rådets dagsorden, men skal til afstemning i en særlig komite den 14. oktober 2016 under EU's udsætningsdirektiv. Forslaget behandles i komiteen efter en såkaldt undersøgelsesprocedure. Det betyder, at hvis et kvalificeret flertal i komiteen udtaler sig negativt om ansøgningen, kan Kommissionen ikke umiddelbart vedtage forslaget. Kommissionen kan dog inden for to måneder forelægge komiteen et revideret forslag eller inden for en måned henvise forslaget til behandling i et særligt appeludvalg. Hvis et kvalificeret flertal i appeludvalget vedtager en negativ udtalelse, falder forslaget. Hvis appeludvalget udtaler sig positivt om forslaget eller ikke afgiver nogen udtalelse, kan Kommissionen vedtaget det.

Tidligere behandlet i Europaudvalget?

Sagen er ikke tidligere behandlet i Europaudvalget.

Hvad betyder det for danske interesser?

Danmark har sammen med 18 andre EU-lande bedt om en såkaldt geografisk dyrkningsundtagelse for majs 1507. Så en tilladelse til markedsføring i EU kommer ikke til at gælde for Danmark. Uanset dyrkningsundtagelsen vil regeringen dog stemme imod forslaget, hvis ikke forslagets isolationsafstand ændres fra 20 til 30 meter, da EU bør følge de faglige vurderinger fra den europæiske fødevarerikkerhedsmyndighed EFSA.

Sagens substans

Sagen handler om en ansøgning fra landbrugsvirksomheden Pioneer og Dow om tilladelse til markedsførings af frø til den genetisk modificerede majs 1507 for en periode på 10 år. Majsens har fået indsat et toksin-gen cry 1F, som gør at planten er resistent over for bl.a. skadedyret majshalvmøl samt et gen, som gør at planten kan tåle glyfosinatholdige sprøjtemidler. Sidstnævnte gen er dog kun et markørgen, så en EU-markedsføringstilladelse vil ikke omfatte brug af glyfosinat i dyrkningen af 1507-majsens. Tilladelsen vil dog ikke betyde, at majsens bliver tilladt i Danmark idet, Danmark sammen med 18 andre EU-lande har bedt om en såkaldt geografisk dyrkningsundtagelse for majs 1507.

Forslaget indeholder bl.a. en række specifikke krav til dyrkningen af 1507-majsens bl.a. for at mindske risikoen for, at skadedyrene udvikler resistens over for det toksiske-gen cry 1Ab, men også for at begrænse de mulige skader på f.eks. bevaringsværdige sommerfugle. Forslaget kræver derfor, at der skal være mindst 20 meter fra en mark med majs-1507 til beskyttede naturområder. Afstanden skal forhindre, at der lander så mange majs-1507 på de vilde planter i naturområdet, at de bliver giftige at spise for eksempelvis sommerfuglelarver. I forslaget kræves der også, at der skal være såkaldte refugier af konventionel majs i tilknytning til større områder med 1507-majs, så man kan modvirke at skadedyrene udvikler resistens mod den genetisk modificerede majs.

Endelig indeholder forslaget krav om overvågning af de miljømæssige effekter i henhold til en særskilt miljøovervågningsplan. Det skal dels sikre en generel overvågning for uventede skadevirkninger på miljøet, dels en målrettet overvågning, hvor man indsamler skadedyr og opgør deres resistens.

Kommissionen har med sit forslag valgt ikke at følge anbefalingen fra Den Europæiske Fødevarermyndighed EFSA som i 2011 anbefalede en isolationsafstand på 30 meter fra 1507-majs til beskyttede naturområder. EFSA bekræftede dette i en vurdering fra 2015. Men vurderer i øvrigt, at markedsføring af 1507-majs til dyrkning ikke forventes at medføre skadevirkninger for mennesker eller dyrs sundhed eller for miljøet. 1507-majsen har i øvrigt været godkendt til brug i fødevarer og foder i hele EU siden henholdsvis i 2005 og 2006. Danmarks Miljøundersøgelser (DCE) foretog i 2003 en risikovurdering af 1507-majsen. Man konkluderede dengang, at der vil være ingen eller kun ubetydelige miljømæssige risici for plante- og dyreliv ved dyrkning af denne majs. Der var dog brug for overvågning af mulige langtidsvirkninger på jordbundsdyr, ligesom der kunne være en lille risiko for, at pollespredning til sjældne sommerfuglearters fødeplanter kunne have negative effekter for disse i forvejen truede arter. DCE foretog den 5. september 2016 en revurdering af miljørisikoen for 1507-majsen. DCE fastslår her, at der ikke er brug for at opretholde en specifik overvågning af langtidsvirkningerne på jordbundsdyr, idet disse er ubetydelige og langt mindre end, end hvis bekæmpelsen sker med insekticider. For så vidt angår beskyttelsen af sommerfugle er vurderingen fra DCE uændret. DCE anbefaler her, at der opretholdes en isolationsafstand på 30 meter til beskyttede naturområder, hvis 1507-majsen skulle dyrkes i et område som det danske, hvor sommerfuglebestandene ofte er små og ekstra følsomme over for påvirkninger.

NaturErhvervsstyrelsen vurderer på denne baggrund, at uanset, at markedsføringstilladelsen ikke kommer til at gælde for Danmark, er det af afgørende betydning, at isolationsafstanden til beskyttede områder i Kommissionens forslag ændres fra 20 meter til 30 meter.

Høringssvar

Forslaget har været i høring på høringsportalen, høring i §2-udvalget (landbrug) og Miljøspecialudvalget, hvor der er indkommet følgende bemærkninger:

Miljøorganisationen NOAH opfordrer indtrængende den danske regering til at stemme nej til forslaget også selvom Danmark har fået dyrkningsundtagelse. En tilladelse til GMO-dyrkning i Europa vil ifølge NOAH udgøre en trussel mod det økologiske jordbrug. NOAH finder, at kravene til dyrkning af majs 1507 er utilstrækkelige, herunder at der kun skal plantes refugier omkring marker med majs 1507, hvis disse er over 5 ha. NOAH finder videre, at en sikkerhedsafstand på 20 meter til særligt beskyttede naturområder er helt utilstrækkeligt. NOAH påpeger videre, at der stadig er stor usikkerhed om, hvordan majs 1507 påvirker omgivelserne, jordens mikroliv og det akvatiske økosystem, og det ikke er bevist, at lang tids indtagelse af majs 1507 ikke kan have negativ virkning på mennesker og dyr.

NaturErhvervstyrelsen bemærker hertil, at for så vidt angår refugier indebærer i forslaget, at der tillige skal plantes refugier, hvis der ligger en samling af marker med majs 1507 eller andre genetisk modificerede majs med Bt-egenskaben (eksempelvis MON 810 eller Bt11, hvor der også er ansøgninger om dyrkning under behandling i EU-systemet), der tilsammen er større end 5 ha uanset størrelsen af den enkelte mark eller bedrift. For så vidt angår den omtalte isolationsafstand til beskyttede naturområder, så har DCE anbefalet, at den øges til 30 meter, hvis majs 1507 skulle dyrkes i et område som det danske. For så vidt angår bemærkningen om indtagelse af majs 1507, skal det bemærkes, at majs 1507 har været godkendt i EU til anvendelse i fødevarer og foder siden 2005. Det foreliggende forslag omhandler alene dyrkning.

Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at Danmark stemmer for Kommissionens forslag i lyset af, at EFSA i gentagne videnskabelige vurderinger har fastslået, at dyrkning af majs 1507 ikke udgør nogen risiko for mennesker eller dyrs sundhed eller for miljøet, herunder non-target organismer. Landbrug & Fødevarer beklager, at Danmark er undtaget fra ansøgningen, men finder det ikke må afholde den danske regering fra at muliggøre dyrkning af genetisk modificerede afgrøder i andre lande. Landbrug & Fødevarer opfordrer endvidere Miljø- og Fødevareministeriet til at afdække årsagen til, at Kommissionen afviger fra de af EFSA anbefalede afstandskrav til naturområder, herunder om det er en vurdering af det nødvendige sikkerhedsniveau i de medlemsstater, som er omfattet af ansøgningen.

Økologisk Landsforening mener ikke, at der skal gives tilladelse til at dyrke de pågældende majstyper i EU uanset, at dyrkningen ikke kan finde sted i Danmark. Foreningen mener desuden, at dyrkning af genetisk modificerede afgrøder udgør en risiko for kontaminering af konventionelle samt økologiske (ikke-genetisk modificerede) afgrøder og gør det vanskeligere at omlægge jorden til økologisk dyrkning. Denne risiko forekommer hele vejen fra dyrkning til forarbejdning. Det skal iflg. Økologisk Landsforening være et frit valg, om en landmand vil dyrke GMO, og det er det ikke, hvis landmanden risikerer kontaminering. GMO-dyrkning i andre lande vil gøre det sværere at købe GMO-frit foder. GMO-dyrkning i et land vil kunne øge presset for på et senere tidspunkt at tillade dyrkning i et af de lande, der ikke har tilladt dyrkning. For majs 1507s vedkommende er "forbuddet" ifølge foreningen svagt, eftersom det hviler på en aftale med udbyderen om ikke at søge dyrkningsundtagelse i DK.

NaturErhvervstyrelsen bemærker hertil at for så vidt angår risikoen for kontaminering af GMO foder, at økologisk foder i forvejen er underlagt regler og kontrol for at sikre GMO-frit foder til økologiske landbrug. For så vidt angår sandsynligheden for pres for dyrkning af GMO'er, har Folketingets praksis siden 1990'erne været at vurdere GMO-sager sag for sag. Derfor kan det ikke udelukkes, at der på et senere tidspunkt kommer nye GMO-produkter, som kan give anledning til dyrkning i Danmark. Det vil i henhold til forslaget ikke være tilladt at dyrke majs 1507 i Danmark, som følge af, at ansøgeren tidligere i ansøgningsforløbet frivilligt har accepteret de omtalte geografiske dyrkningsundtagelser. Denne accept af Danmarks anmodning om dyrkningsundtagelse kan ikke tilbagekaldes af ansøgeren.

DI Fødevarer bemærker, at EFSA har konkluderet, at det med passende dyrkningsbetingelser er usandsynligt, at dyrkning af majs 1507 vil give skadevirkninger på menneskers eller dyrs sundhed eller på miljøet. DI Fødevarer bemærker desuden, at ingen af de genmodificerede majstyper vil blive dyrket i Danmark, idet Danmark sammen med 18 andre medlemsstater har fået geografiske dyrkningsundtagelser på hele eller dele af deres territorier. På baggrund af ovenstående er det DI Fødevarers vurdering, at der er tilvejebragt tilstrækkelig dokumentation for at imødekomme ansøgningen. DI Fødevarer anbefaler derfor, at ansøgningen imødekommes uden forsinkelse.

Greenpeace bemærker, at risikovurderingerne for de tre omhandlede majs er ufuldstændig. Greenpeace bemærker videre, at der stadig er store huller i datagrundlaget, herunder eksempelvis i relation til eventuelle effekter på mariehønebillen og akvatisk insektliv. Greenpeace bemærker endvidere, at internationale erfaringer viser, at regler for dyrkning og miljøovervågning ikke håndhæves og derfor er ineffektive. Greenpeace bemærker hertil, at dyrkningsbetingelser og miljøovervågning i dette perspektiv er utilstrækkelige og umulige. Greenpeace påpeger, at lande (medlemsstater) der ikke har fået dyrkningsundtagelser, ikke råder over nogle effektive foranstaltninger til at forhindre, at GMO spredes til ikke-GMO eller økologisk majs. Ifølge Greenpeace gælder det eksempelvis Spanien. Ifølge Greenpeace er nationale forbud utilstrækkelige til at imødegå de problemer, som dyrkningen af GMO-afgrøder indebærer. Problemerne kræver en europæisk, ikke kun en national reaktion. Greenpeace finder, at det er problematisk, at GM-majs kan krydse med teosinte. Greenpeace vil gerne have vurderet den mulige betydning af dette, inden der gives godkendelse til dyrkning af de tre GM-majs. Greenpeace bemærker slutteligt, at EU-Kommissionen fremlægger forslag om godkendelse af GMO-afgrøder, før fristen i Barroso-direktivet om håndtering af grænselandsproblemstillinger er udløbet.

NaturErhvervstyrelsen bemærker hertil, at for så vidt angår bemærkningerne om risikovurderingen vurderer DCE, at der er tilstrækkeligt med data til at kunne vurdere, at en eventuelt dyrkning af de tre majs, kan foregå med en ringe sandsynlighed for at dyrkningen vil medføre uacceptable effekter på natur og miljø, som en følge af de egenskaber der er indsat i de tre majs. Det er dog en forudsætning for denne vurdering, at isolationsafstandene i forslagene om godkendelse af de tre majs ændres til de af DCE anbefalede afstande på henholdsvis 20 meter (for majs Bt11 og majs MON810) og 30 meter (for majs 1507). For så vidt angår bemærkningerne om håndhævelse af betingelserne for dyrkning af de tre majs, herunder miljøovervågningen, skal det bemærkes, at tilsynet med disse betingelser vil påhvile henholdsvis Kommissionen og medlemsstaterne. I relation hertil forekommer det ikke hensigtsmæssigt at drage konklusioner på baggrund af internationale erfaringer, idet myndigheders tilsyn og kontrol på verdensplan ikke kan sammenlignes. I forhold til teosinte, da er teosinte er en vild slægtning til majs, som naturligt forekommer i Amerika, men som nu er begyndt at optræde som ukrudt i majsmarker i Frankrig og Spanien. Aarhus Universitet har tidligere vurderet, at forekomsten af teosinte er et landbrugsmæssigt - snarere end miljømæssigt problem – og primært for de berørte områder. Aarhus Universitet vurderer, at teosinte ikke kan vokse i

Danmark. Kommissionen har, som også nævnt af Greenpeace, anmodet EFSA om en vurdering af teosinte-problematikken inden afstemningen i midten af oktober 2016. For så vidt angår bemærkningen om grænselandsproblematikken, skal det bemærkes, at det uanset direktivets forpligtelse til enhver tid vil være i de enkelte medlemsstaters interesse at foretage koordinering og gennemføre grænselandsaftaler vedrørende tilfælde, hvor aktiviteter i ét land kan have konsekvenser for nabolandet. Dette principielle spørgsmål er ikke blevet ændret ved, at der er indført en forpligtelse i direktivet.

Regeringens holdning

Regeringen finder overordnet, at forslaget handler om, hvorvidt de medlemsstater, der ønsker at dyrke majs 1507 også skal have mulighed for at kunne gøre det.

Et enigt Folketing pålagde i Folketingsvedtagelse V83 fra 27. maj 2010 regeringen at arbejde for, at medlemsstaterne skal have mulighed for at træffe nationale afgørelser om dyrkning af genetisk modificerede afgrøder. Med direktiv 2015/412 er denne mulighed nu blevet realiseret i EU-lovgivningen. Regeringen anmodede på denne baggrund om en national dyrkningsundtagelse for majs 1507.

Andre medlemsstater har besluttet ikke at anmode om dyrkningsundtagelse og dermed at have mulighed for at dyrke majs 1507 på deres territorium, såfremt forslaget vedtages. Regeringen finder som udgangspunkt, at disse medlemsstaters nationale beslutninger skal respekteres.

Regeringen bemærker samtidig, at EFSA vurderer, at dyrkning af majs 1507 ikke vil give anledning til skadevirkninger med hensyn til menneskers eller dyrs sundhed eller for miljøet og at forslaget indeholder en række krav til dyrkning af majs 1507, som dels modvirker, at skadedyrene udvikler resistens dels modvirker, at der sker skader på ikke-målorganismer. Forslaget indeholder også en miljøovervågningsplan.

Regeringen bemærker endvidere, at DCA og DCE særskilt har vurderet, at dyrkning af majs 1507 i andre medlemsstater ikke forventes at give afledte skadevirkninger i Danmark. Men regeringen bemærker også, at DCE finder, at isolationsafstanden til beskyttede naturområder skal være 30 meter i stedet for den foreslåede afstand på 20 meter. Regeringen finder desuden, at spørgsmålet om Kommissionens anvendelse af EFSA's vurdering er væsentligt, da det er EFSA's faglige vurdering, der bør være normerende for udformningen af forslaget, uantastet at en vedtagelse af forslaget vil medføre, at majs 1507 ikke vil blive godkendt til dyrkning i Danmark.

Regeringen lægger på denne baggrund op til, at Danmark stemmer imod forslaget, medmindre forslagets isolationsafstand til beskyttede naturområder ændres fra 20 meter til 30 meter, der er i overensstemmelse med EFSA's og DCE's vurderinger.

Forslag til spørgsmål

- Hvorfor har Kommissionen valgt ikke at følge EFSA's faglige vurdering om at der bør være en sikkerhedsafstand på 30 meter fra majs 1507 til beskyttede naturområder?
- Hvad er Ministerens forventninger til afstemningen i komiteen?

FF 7. Forslag til Kommissionens gennemførelsesretsakt om markedsføring af frø af genetisk modificeret majs MON 810 til dyrkning (komitesag)

Hvad handler sagen om?

Sagen handler om at godkende en ansøgning om en fornyet godkendelse til markedsføring af frø fra den genetisk modificerede majs MON 810 med henblik på dyrkning i 9 af EU's medlemsstater.

Hvad skal der ske på rådsmødet?

Forslaget er ikke på Rådets dagsorden, men skal til afstemning i EU's Stående komite for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder den 14. oktober 2016. Forslaget behandles i komiteen efter en såkaldt undersøgelsesprocedure i medfør af EU's forordning 1829/2003 om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer. Det betyder, at hvis et kvalificeret flertal i komiteen udtaler sig negativt om ansøgningen, kan Kommissionen ikke umiddelbart vedtage forslaget. Kommissionen kan dog inden for to måneder forelægge komiteen et revideret forslag eller inden for en måned henvise forslaget til behandling i et særligt appeludvalg. Hvis et kvalificeret flertal i appeludvalget vedtager en negativ udtalelse, falder forslaget. Hvis appeludvalget udtaler sig positivt om forslaget eller ikke afgiver nogen udtalelse, kan Kommissionen vedtage det.

Tidligere behandlet i Europaudvalget?

Sagen er ikke tidligere behandlet i Europaudvalget.

Hvad betyder det for danske interesser?

Danmark har sammen med 18 andre EU-lande bedt om en såkaldt geografisk dyrkningsundtagelse for majs MON 810. Så en tilladelse til markedsføring i EU kommer ikke til at gælde for Danmark. Uanset dyrkningsundtagelsen vil regeringen dog stemme imod forslaget, hvis ikke forslagets isolationsafstand ændres fra 5 til 20 meter, da EU bør følge de faglige vurderinger den europæiske fødevarerikkerhedsmyndighed EFSA.

Sagens substans

Sagen handler om en ansøgning fra Monsanto om at få fornyet sin tilladelse til markedsførings af frø til den genetisk modificerede majs MON 810 for en periode på 10 år. En række EU-lande har dog med henvisning til sikkerhedsklausulen i artikel 34 i GMO-forordningen nedlagt nationale forbud mod majs-MON 810. EFSA har dog for hver af disse vurderet, at der ikke er videnskabeligt belæg for dem.

Majsen har fået indsat et toksin-gen cry 1Ab, som gør at planten er resistent over for bl.a. skadedyret Tilladelsen vil dog ikke betyde, at majsen bliver tilladt i Danmark idet, Danmark sammen med 18 andre EU-lande har bedt om en såkaldt geografisk dyrkningsundtagelse for majs MON 810.

Forslaget indeholder bl.a. en række specifikke krav til dyrkningen af MON 810 - majs bl.a. for at mindske risikoen for, at skadedyrene udvikler resistens over for det toksiske-gen cry 1Ab, men også for at begrænse de mulige skader på f.eks. truede sommerfugle. Forslaget kræver derfor, at der skal være mindst 20 meter fra en mark med majs- MON 810 til beskyttede naturområder. Afstanden skal forhindre, at der lander så mange majs-MON 810 på de vilde planter i naturområdet, at de bliver giftige at spise for eksempelvis sommerfuglelarver. I forslaget kræves der også, at der skal være såkaldte refugier af konventionel majs i tilknytning til større områder med MON 810-majs eller tilsvarende insektresistente majs, så man kan modvirke at skadedyrene udvikler resistens mod den genetisk modificerede majs.

Endelig indeholder forslaget krav om overvågning af de miljømæssige effekter i henhold til en særskilt miljøovervågningsplan. Det skal dels sikre en generel overvågning for uventede skadevirkninger på miljøet, dels en målrettet overvågning, hvor man indsamler skadedyr og opgør deres resistens.

Kommissionen har med sit forslag valgt ikke at følge anbefalingen fra Den Europæiske Fødevarerikkerhedsmyndighed EFSA, som i 2011 anbefalede en isolationsafstand på 20 meter fra majs MON 810 til beskyttede naturområder. EFSA bekræftede dette i en vurdering fra 2015. Men vurderer i øvrigt, at markedsføring af majs MON 810 til dyrkning ikke forventes at medføre skadevirkninger for mennesker eller dyrs sundhed eller for miljøet. MON 810 - majs har i øvrigt været godkendt til brug i fødevarer og foder i hele EU siden henholdsvis i 2005 og 2006. Danmarks Miljøundersøgelser (DCE) foretog i 2008 en risikovurdering af MON 810-majsen. Man konkluderede dengang, at konsekvenserne for planter og dyr ved dyrkning af denne majs vil være ubetydelige eller små og begrænsede til eventuelt tilgrænsende naturarealer, hvor der er bestande af sjældne sommerfugle. Der skal derfor foregå overvågning for eventuelle effekter på truede sommerfugle i områder, som ligger i nær tilknytning til områder, hvor der dyrkes majs MON-810. DCE foretog den 5. september 2016 en revurdering af miljørisikoen for MON 810-majsen, hvor man fastholder den tidligere vurdering. For så vidt angår beskyttelsen af sjældne sommerfugle er vurderingen fra DCE uændret. DCE anbefaler her, at der opretholdes en isolationsafstand på 20 meter til beskyttede naturområder, hvis MON 810-majsen skulle dyrkes i et område som det danske, hvor sommerfuglebestandene ofte er små og ekstra følsomme over for påvirkninger. DCE vurderer, at Kommissionens forslag om en sikkerhedsafstand på 5 meter til beskyttede naturområder ikke vil være utilstrækkelig. Hertil kommer, at DCE anbefaler, at der er brug for specifik overvågning af subletale effekter på sommerfugle.

NaturErhvervsstyrelsen vurderer på denne baggrund, at uanset, at markedsføringstilladelsen ikke kommer til at gælde for Danmark, er det af afgørende betydning, at isolationsafstanden til beskyttede områder i Kommissionens forslag ændres i Kommissionens forslag fra 5 meter til 20 meter.

Høringssvar

Forslaget har været i høring på høringsportalen, høring i §2-udvalget (landbrug) og Miljøspecialudvalget, hvor der er indkommet følgende bemærkninger:

Miljøorganisationen NOAH opfordrer indtrængende den danske regering til at stemme nej til forslaget også selvom Danmark har fået dyrkningsundtagelse. En tilladelse til GMO-dyrkning i Europa vil ifølge NOAH udgøre en trussel mod det økologiske jordbrug. I Spanien er den vilde majs slægtning, teosinte, således blevet et problem. NOAH finder videre, at kravene til dyrkning af majs MON 810 er utilstrækkelige, herunder at der kun skal plantes refugier omkring marker med majs MON 810, hvis disse er over 5 ha. NOAH finder videre, at en sikkerhedsafstand på 5 m til særligt beskyttede naturområder er helt utilstrækkeligt.

NOAH påpeger videre, at majs MON 810 er bevist at have negative virkninger på ikke-målorganismer, på jordens sundhed og på akvatiske økosystemer. NOAH nævner videre, at majs MON 810 producerer et ukendt protein, som ikke blevet vurderet i de udførte prøver for miljø sikkerhed. Det er heller ikke bevist, at indtagelse af majs MON 810 ikke har negative virkninger på mennesker og dyrs sundhed.

NaturErhvervsstyrelsen bemærker hertil, at for så vidt angår refugier i forslaget, at der tillige skal plantes refugier, hvis der ligger en samling af marker med majs MON 810 eller andre genetisk modificerede majs, som indeholder Bt-egenskaben (eksempelvis Bt11 eller 1507, hvor der også er ansøgninger om dyrkning under behandling i EU-systemet), der tilsammen er større end 5 ha uanset størrelsen af den enkelte mark eller bedrift. Forholdt NOAHs høringssvar har DCE umiddelbart vurderet, at teosinte ikke kan spredes til Danmark, da det er en tropisk/subtropisk art. For så vidt angår den omtalte isolationsafstand til beskyttede naturområder, så har DCE anbefalet, at den øges til 20 m, hvis majs MON 810 skulle dyrkes i et område som det danske. DCE har endvidere vurderet, at hele majs MON 810-planten, og dermed alle de proteiner den udtrykker, er blevet testet for effekter på jordbunds- og mikroorganismer. For så vidt angår bemærkningen om indtagelse af majs MON 810, skal det bemærkes, at majs MON 810 har været godkendt i EU til anvendelse i fødevarer og foder siden 1998. Det foreliggende forslag omhandler alene dyrkning.

Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at Danmark stemmer for Kommissionens forslag i lyset af, at EFSA i gentagne videnskabelige vurderinger har fastslået, at dyrkning af majs MON 810 ikke udgør nogen risiko for mennesker eller dyrs sundhed eller for miljøet, herunder non-target organismer, samt at der ikke er konstateret problemer i de mange år, der er dyrket majs MON 810 majs i Europa. Landbrug & Fødevarer beklager, at Danmark er undtaget fra

ansøgningen, men finder det ikke må afholde den danske regering fra at muliggøre dyrkning af GM-afgrøder i andre lande. Landbrug & Fødevarer opfordrer endvidere Miljø- og Fødevarerministeriet til at afdække årsagen til, at Kommissionen afviger fra de af EFSA anbefalede afstandskrav til naturområder, herunder om det er en vurdering af det nødvendige sikkerhedsniveau i de medlemsstater, som er omfattet af ansøgningen.

Økologisk Landsforening mener ikke, at der skal gives tilladelse til at dyrke de pågældende majstyper i EU uanset, at dyrkningen ikke kan finde sted i Danmark. Foreningen mener desuden, at dyrkning af genetisk modificerede afgrøder udgør en risiko for kontaminering af konventionelle samt økologiske (ikke-genetisk modificerede) afgrøder og gør det vanskeligere at omlægge jorden til økologisk dyrkning. Denne risiko forekommer hele vejen fra dyrkning til forarbejdning. Det skal iflg. Økologisk Landsforening være et frit valg, om en landmand vil dyrke GMO, og det er det ikke, hvis landmanden risikerer kontaminering. GMO-dyrkning i andre lande vil gøre det sværere at købe GMO-frit foder. GMO-dyrkning i et land vil kunne øge presset for på et senere tidspunkt at tillade dyrkning i et af de lande, der ikke har tilladt dyrkning. For majs MON 810 vedkommende er "forbuddet" ifølge foreningen svagt, eftersom det hviler på en aftale med udbyderen om ikke at søge dyrkningsundtagelse i DK.

NaturErhvervstyrelsen bemærker hertil, at for så vidt angår risikoen for kontaminering af GMO foder, at økologisk foder i forvejen er underlagt regler og kontrol for at sikre GMO-frit foder til økologiske landbrug. For så vidt angår sandsynligheden for pres for dyrkning af GMO'er, har Folketingets praksis siden 1990'erne været at vurdere GMO sager sag for sag. Derfor kan det ikke udelukkes, at der på et senere tidspunkt kommer nye GMO-produkter, som kan give anledning til dyrkning i Danmark. Det vil i henhold til forslaget ikke være tilladt at dyrke majs MON 810 i Danmark, som følge af, at ansøgeren tidligere i ansøgningsforløbet frivilligt har accepteret de omtalte geografiske dyrkningsundtagelser. Denne accept af Danmarks anmodning om dyrkningsundtagelse kan ikke tilbagekaldes af ansøgeren.

DI Fødevarer bemærker, at EFSA har konkluderet, at det med passende dyrkningsbetingelser er usandsynligt, at dyrkning af majs MON 810 vil give skadevirkninger på menneskers eller dyrs sundhed eller på miljøet. DI Fødevarer bemærker desuden, at ingen af de genmodificerede majstyper vil blive dyrket i Danmark, idet Danmark sammen med 18 andre medlemsstater har fået geografiske dyrkningsundtagelser på hele eller dele af deres territorier. På baggrund af ovenstående er det DI Fødevarers vurdering, at der er tilvejebragt tilstrækkelig dokumentation for at imødekomme ansøgningen. DI Fødevarer anbefaler derfor, at ansøgningen imødekommes uden forsinkelse.

Greenpeace bemærker, at risikovurderingerne for de tre omhandlede majs er ufuldstændig. Greenpeace bemærker videre, at der stadig er store huller i datagrundlaget, herunder eksempelvis i relation til eventuelle effekter på mariehønebillen og akvatisk insektiv. Greenpeace bemærker endvidere, at internationale erfaringer viser, at regler for dyrkning og miljøovervågning ikke håndhæves og derfor er ineffektive. Greenpeace bemærker hertil, at

dyrkningsbetingelser og miljøovervågning i dette perspektiv er utilstrækkelige og umulige. Greenpeace påpeger, at lande (medlemsstater) der ikke har fået dyrkningsundtagelser, ikke råder over nogle effektive foranstaltninger til at forhindre, at GMO spredes til ikke-GMO eller økologisk majs. Ifølge Greenpeace gælder det eksempelvis Spanien. Ifølge Greenpeace er nationale forbud utilstrækkelige til at imødegå de problemer, som dyrkningen af GMO-afgrøder indebærer. Problemerne kræver en europæisk, ikke kun en national reaktion. Greenpeace finder, at det er problematisk, at GM-majs kan krydse med teosinte. Greenpeace vil gerne have vurderet den mulige betydning af dette, inden der gives godkendelse til dyrkning af de tre GM-majs. Greenpeace bemærker slutteligt, at EU-Kommissionen fremlægger forslag om godkendelse af GMO-afgrøder, før fristen i Barroso-direktivet om håndtering af grænselandsproblemstillinger er udløbet.

NaturErhvervstyrelsen bemærker hertil, at for så vidt angår bemærkningerne om risikovurderingen vurderer DCE, at der er tilstrækkeligt med data til at kunne vurdere, at en eventuelt dyrkning af de tre majs, kan foregå med en ringe sandsynlighed for at dyrkningen vil medføre uacceptable effekter på natur og miljø, som en følge af de egenskaber der er indsat i de tre majs. Det er dog en forudsætning for denne vurdering, at isolationsafstandene i forslagene om godkendelse af de tre majs ændres til de af DCE anbefalede afstande på henholdsvis 20 meter (for majs Bt11 og majs MON810) og 30 meter (for majs 1507). For så vidt angår bemærkningerne om håndhævelse af betingelserne for dyrkning af de tre majs, herunder miljøovervågningen, skal det bemærkes, at tilsynet med disse betingelser vil påhvile henholdsvis Kommissionen og medlemsstaterne. I relation hertil forekommer det ikke hensigtsmæssigt at drage konklusioner på baggrund af internationale erfaringer, idet myndigheders tilsyn og kontrol på verdensplan ikke kan sammenlignes. I forhold til teosinte, da er teosinte er en vild slægtning til majs, som naturligt forekommer i Amerika, men som nu er begyndt at optræde som ukrudt i majsmarker i Frankrig og Spanien. Aarhus Universitet har tidligere vurderet, at forekomsten af teosinte er et landbrugsmæssigt - snarere end miljømæssigt problem – og primært for de berørte områder. Aarhus Universitet vurderer, at teosinte ikke kan vokse i Danmark. Kommissionen har, som også nævnt af Greenpeace, anmodet EFSA om en vurdering af teosinte-problematikken inden afstemningen i midten af oktober 2016. For så vidt angår bemærkningen om grænselandsproblematikken, skal det bemærkes, at det uanset direktivets forpligtelse til enhver tid vil være i de enkelte medlemsstaters interesse at foretage koordinering og gennemføre grænselandsaftaler vedrørende tilfælde, hvor aktiviteter i ét land kan have konsekvenser for nabolandet. Dette principielle spørgsmål er ikke blevet ændret ved, at der er indført en forpligtelse i direktivet.

Regeringens holdning

Regeringen finder overordnet, at forslaget handler om, hvorvidt de medlemsstater, der ønsker at dyrke majs MON 810 også skal have mulighed for at kunne gøre det.

Et enigt Folketing pålagde i Folketingsvedtagelse V83 fra 27. maj 2010 regeringen at arbejde for, at medlemsstaterne skal have mulighed for at træffe

nationale afgørelser om dyrkning af GM-afgrøder. Med direktiv 2015/412 er denne mulighed nu blevet realiseret i EU-lovgivningen. Danmark anmodede på denne baggrund om en national dyrkningsundtagelse for majs MON 810.

Andre medlemsstater har besluttet ikke at anmode om dyrkningsundtagelse og dermed at have mulighed for at dyrke majs MON 810 på deres territorium, såfremt forslaget vedtages. Regeringen finder som udgangspunkt, at disse medlemsstaters nationale beslutninger skal respekteres.

Regeringen bemærker samtidig, at EFSA vurderer, at en fornyelse af godkendelsen til dyrkning af majs MON 810 ikke vil give anledning til skadevirkninger med hensyn til menneskers eller dyrs sundhed eller for miljøet, og at forslaget indeholder en række krav til dyrkning af majs MON 810, som modvirker, at skadedyrene udvikler resistens, samt at der sker skader på ikke-målorganismer. Forslaget indeholder også en miljøovervågningsplan.

Regeringen bemærker endvidere, at DCA og DCE særskilt har vurderet, at dyrkning af majs MON 810 i andre medlemsstater ikke forventes at give afledte skadevirkninger i Danmark. Men regeringen bemærker også, at DCE finder, at isolationsafstanden til beskyttede naturområder skal være 20 meter i stedet for den foreslåede afstand på 5 meter. Regeringen finder desuden, at spørgsmålet om Kommissionens anvendelse af EFSA's vurdering er væsentligt, da det er EFSA's faglige vurdering, der bør være normerende for udformningen af forslaget, uantastet at en vedtagelse af forslaget vil medføre, at majs MON 810 ikke vil blive godkendt til dyrkning i Danmark.

Regeringen lægger på denne baggrund op til, at Danmark stemmer imod forslaget, medmindre forslagets isolationsafstand til beskyttede naturområder ændres fra 5 meter til 20 meter, der er i overensstemmelse med EFSA's og DCE's vurderinger.

Forslag til spørgsmål

- Hvorfor har Kommissionen valgt ikke at følge EFSA's faglige vurdering om at der bør være en sikkerhedsafstand på 20 meter fra majs MON 810 til beskyttede naturområder?
- Hvad er Ministerens forventninger til afstemningen i komiteen?

Hvis du har spørgsmål eller kommentarer til denne note eller dagsordenens indhold, er du meget velkommen til at kontakte os.

Med venlig hilsen

Thomas Tolstrup Jensen
Lotte Rickers Olesen (3330)
Morten Knudsen (3695)
Christine Sidenius (3356)